

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skóla = Wátíð

i minningu

Fæðingar = dags
vorb allra náðugasta Konungs

Fridriks Sjötta,

þann 28da Janúarii 1840,

er haldin verður þann 2. Febrúarii 1840,

boðub af

Rennurum Bessastada Skóla.

Seytjándá, átjándá, níttjándá og tuttug-
asta bókk af

Homeri Odyssea,

á íslensku úttlagðar af

Sveinbirni Egilssyni, Adjúnt.

Videyar Klaustru,

Prentað á kostnað Bessastada Skóla.

1840.

Odysseifs drápa.

Seytjándá bóf.

Suntak: Telemakkus vísar fædur sínum til borgarinnar, fer þángað sjálfur, leilsar móður sinni, fer svo út á torg að taka móti Teóklýmenus, gæsti sínum, leidir hann heim og heldur honum veizlu; að þeirri veizlu segir hann móður sinni frá ferdalagi sínu, en Teóklýmenus spáir heimkomu Odysseifi. Eomeus fylgir Odysseifi til borgarinnar; þeir mæta geitahirdinum Melantius, sem atyrdir Eomeus og misþýdur Odysseifi. Þegar þeir koma að höllinni, deyr Argus, hundur Odysseifs, þegar hann þeckir húsbónda sinn. Odysseifur gengur inn í höllina, hvar bidlarnir sitja að veizlu, bidur þá ælmusu, og gæfa honum margir, en Antínóus leggur á móti honum, og kastar í hann fótstæmli. Penelopa gerir bod þessum færukæmli að finna sig, en hann segist muni tala við hana síðar. Eomeus fer aptur heim til sínum Eöldid.

Ná er hin árborna, rósfíngrada Morgungyðja kom í ljós, þá batt Telemakkus, hinn ástfólgni semir þess

ágæta Odysseifs, fagra illfó undir fatur sér, og tók í hönd sér sterkt spjót, sem honum var greiðhæft, léf honum nú hugur á að komast til borgarinnar. Hann talaði þá til síns svinahirðis: eg ætla nú til borgarinnar, fadur sæll, svo móður míu fái að sjá mig; því eg býst ekki við, að hún láti fyrir af þeim harmsfulla gráti og táruga trega, en hún hefir lítið mig augum. En fyrir eitt vil eg biðja þig: Þú skalt fylgja gæsti hinum vesæla til borgarinnar, svo hann geti sniðt sér þar út málsverð, mun þá hvort, sem vilja hefir til, víkja honum braudbita og vinsopa; en sjálfur er eg með augvu móti til fær að veita hvörjum manni ásjá, þar sem svo stórar hugraunir ama mér. Láti gesturinn sér þykja þetta, mun hann sjálfur hafa verra þar af; það er vandi minn, að segja eins og mér býr í brjósti. Hinn ráðsvinni Odysseifur svaraði honum og sagði: eg gef þá ekki heldur um, vinur, að dvelja hér lengur; það er betra fyrir mig, fátækan mann, að biðja mér matar í borginni, en á landsbygdinni: því þar mun hvort greiðvifinn maður víkja mér einhvörju; eg er nú, hvort sem heldur er, ordinn of gamall til þess að vera á útbúum og gegna öllu því, sem ráðsmadurinn kann fyrir mig að leggja. Far þú! madurinn þarna, sem þú til nefndir, skal fylgja mér, undir eins og eg er búinn að orna mér við eldinn, og mér er farid að hlýna. Þær eru ekki ferlegar, slíkurar, sem eg er í; eg er hræddur um, að eg verði innkalsa af morgunhélunni, því þér segid, að héðan sé lánur vegur til borgarinnar.

Þá hann hafði þetta sagt, gekk Telemakkus út úr bænum; hann hvatti sporid, því hann hafði hug á að gera biðlunum eitthvad illt. En er hann kom til hallarinnar, reisti hann spjót sitt upp við þá háfu stöð,

geff svo inn og steig yfir steinþroskuldinn. Kóstran Eryklea var þá að breiða feldi á þau haglega snúduu háseti, hún sá hann fyrst af öllum, og gekk grátandi á móti honum; síðan söfnudust þernur hins þrautgóða Odysseifs í kringum hann, sögnudu honum, og kystu höfud hans og herdar. Því næst gekk hún vitra Penelopa út úr kvennasalmum, var hún lík Artemis eða hinni gullfögru Afrodítu; hún umfadmadi sinn kæra son báðum höndum grátandi, kysti höfud hans og bædi hans fögru augu, og taladi harmandi til hans stjótum orðum: þar ertu kominn, Telemakkus, elskulífid mitt! Eg hugsaði, að eg mundi ekki sjá þig framár, síðan þú sigldir til Pýlusborgar, leynilega og móti vilja mínum, til að spyrjast fyrir um fædur þíun. Lát nú sjá, segdu mér, hvørs þú ert ordinn vífari. Sá greindi Telemakkus svaradi henni: veftu ekki upp aptur harma mína, móðir mín, og kveykту ekki á ný hugarsorg í brjósti mínu, enn þótt eg hafi undan stýrt berýnilegum lífshásta. Taktu heldur lang, og far í hrein klædi, og heit á alla gudina, að fórna þeim fullkomnum hundradsförnum, ef Scifur lætur þér audid verda að hefna harma þinna. Sjálfur ætla eg að gánga út á torg til að bjóða heim gesti þeim, sem mér varð samferda hingat frá Pýlusborg; eg sendi hann á undan mér með minnar ágætu förumantum, og bad Píreus að hafa hann heim með sér, og gera til hans vel og samilega, þar til eg kæmi. Þannig mælti hann, en hún gaf stad orðum hans; hún laugadi sig, fór í hrein klædi, og hét á alla gudina, að hún skyidi fórna fullkomnum hundradsförnum, ef Scifur lét henni audnast að reka harma sína.

Því næst gekk Telemakkus út úr herberginu, hann héldt á spjóti sínu, og hinir fétthvöstu hundar fylgdu

honum. Þá brá Atens yfir hann slífri forkunnar segurð, að allur lýður starði á hann með undrun, þá er hann kom á mótið. Þeir djarfamannlegu bidlar þyrptu yfi í fringum hann, þeir töludu vinalega, en bjuggu yfir illu í hjörtum sínum. Hann fordadið þann mikla bidlasög, en fór heldur þángað sem þeir sátu, Mentor og Antifus og Saliterfes, er voru aldavinir söður hans, og settist hjá þeim, og spurdu þeir hann vandlega tíðinda. Þinn spjótfimi Pireus kom þar til þeirra, hafði hann fylgt geyfnum um borgina og á torgið; lét Telemakkus þá ekki líða á laungu, áður hann gekk á fund gestfins; taladi Pireus þá til hans að fyrra bragði: Telemakkus, sendu fljótt einhverjar af þerum þínum heim til mín, svo eg geti flilad þér gjöfum þeim, er Menelás gaf þér. Þinn greindi Telemakkus svaradi honum: Vid vitum ekki, Pireus, hvornig þessi mál líkast. Þari svo, að hinir djarfamannlegu bidlar myrði mig í höllinni, og flípti með sér öllum söðurarfi mínum, þá vil eg heldur, að þú haldir fénu og njótir þess, en að nokkur bidlanna fái það. En ef svo ser, að eg fái unnid þeim bana og fjörtjón, þá er mér þókk á, ef þú vilt svo vel gjöra og færa til mín gjafirnar til hallarinnar. Að því mæltu leiddi hann þinn raunamædda gest heim til sín. En er þeir komu í höllina, lögðu þeir yfirhafnir sínar á legubekkina og hástólana, stigu síðan niður í sögur laugarfer, og laugudu sig. En er ambáttinnar hófou laugad þá og smurt með vidmjöri, lögðu þær yfir þá þykkuar yfir hafnir og fyrta; stigu þeir svo upp úr lauginni, og settust á legubekkina. Þá kom herbergismey með handlaugar vatni í fagri vatnefönnu af gulli, sem stöð á silfurfati, hún helti vatninu á hendur þeim, að þeir þóæði sér, setti svo hjá þeim fágad bsd.

Sú heidvirða matselja kom með braud, og lagði það á bordid, hún bar og fram margskonar rétti, og veitti fúslega það sem til var. Móðir Telemakkusar sat gagnvart honum á legubekk við dyrstaf herbergisins, og var að spinna smáband. Þeir tóku nú til þess tilreidda matar, er fram var settur; en er þeir höfðu sátt lyst sína á mat og drykk, tók hún vitra Penelopa svo til máls: Eg ætla nú, Telemakkus, að fara upp á lept, og leggjast í hvílu mína, sem orðin er mér að sorgarsang, og hefir badagt í tárum mínum, ávallt síðan að Odysseifur fór til Iliusborgar með Utreifssonum; þú ætlar ekki, hvort sem heldur er, að segja mér glögglega, hvort þú hefir fengið nokkurstadar fregn um heimför föður þíns, fyrr en þeir djarflegu biblar koma inn í stofuna. Þinn greindi Telemakkus svaraði henni: Eg skal nú segja þér satt þar frá, móðir mín! Verð forum til Pylusborgar, og komum til Þjóðhöfðingjans Nestors; hann hósti mig í sinni háfu höll, og tók mér ástjámlega, eins og faðir mundi syni sínum, nýkomnum frá útlöndum eptir lánga burtvísit; eins ástúðlegar viðtökur veitti hann mér, og hans frægu synir. Þó fortók hann, að hann hefði nokkura fregn fengið af nokkurum lifanda manni um hinn þolgóða Odysseif, lífs eða lídium. En hann fékk mér hesta og sterkan vagn, og lét fylgja mér til Utreifssonar, hins spjótfima Meneláfs. Þar sá eg Helenu hina Argísku, sökum hvórrar Argíar og Trójumenn höfðu margar þrautir þólad, að ráðstöfun gudanna. Þinn rémskerki Menelás spurði mig þegar, hvorra erinda eg væri kominn til ennar helgu Lakædemonar, en eg sagði honum allt, sem var; talaði hann þá til míns þessum orðum, og sagði: Mikid er til þess að vita, að menn þessir sem sjálfir eru þreflausir, skuli

hafa bragðað að leggjast í rekkju þess manns, sem reyndur er að því, að hann hefir hardan karlmanns hug! Það mun fara fyrir þeim, eins og fyrir hind þeirri, er leggur nýgotna kálfa sína, sem enn þá eru á spenanum, í bæli hins sterka ljóns, rásar síðan á beit um heidar og grösuga afdali, en eptir á kemur ljónid í bæli sitt, tekur báða kálfana, og veitir þeim gríman dauddaga. Eins mun fara fyrir bidlunum, að Odysseifur mun veita þeim gríman dauddaga. Þadit Seifur og Atena og Appollon! eg vilði óska, að hann Odysseifur væri nú kominn á fund bidlanna, og væri mína eins og hann var forðum, þegar hann gekk til leiks í hinni sægru Lesbey, og glúndi kappsglímuna við Silomelusson, og feldi hann af kröptum, svo allir Atkæar urðu alls hugar seguir; þá mundu allir bidlarnir verða íkammilífir, og giptingin þeirra fara raunalega. En hvað því viðvíkur, sem þú spyr mig um og bidur mig að segja þér, þá skal eg ekki segja þér annað en það, sem er, og ekki halla sögu minni eða leida þig í viku, heldur segja þér það, sem hinn sannfróði sjáfarþúingur sagði mér, og aungvu orði þar af leynd. Hann kvaddi seld hafa Odysseif í þingum raunum á einni ey í húsnum Landvættar nokkurrar, Kalýpsóar, sem heldur honum hjá sér naudugum, en hann getur ekki komið heim til síns fædurlands, þar hann hefir eingin árbúin skip eða ræðara, sem geti flutt hann yfir þann breiða sjóarflöt. Eyo mælti Atreifsón, hinn spjótími Menelás. En er eg hafði aflökid erindi mínu, fór eg heimleidis aptur, gáfu hinir ódauðlegu gudir mér byr, og greiddu skjótt for mína til míns færa fædurlands. Eyo mælti hann, en þenni brá mjög við þessa sögu; þá mælti hinn godumlíki Teóklýmenus þessum orðum: Þú heidvirða kona

Odysseifs Laertessonar! ekki hefir hann verið sannfróður um þetta. Taktu nú eptir því, sem eg segi, því eg skal segja þér sanna spá, og aungvu leynd þig. Viti það Seifur, æðstur guda, og þetta gestabord, viti það eldstalli hins ágæta Odysseifs, sem eg nú er til kominn, að Odysseifur er nú víðulega annaðhvort seztur að í sínu fædurlandi, eða hann ráfar þar um fríng, og hefir spurn af þessum illverkum, og ætlar sér að vinna öllum bidlumum eitthvað til meins. Eg sá þann spáfugl, sem þetta bodaði, þá eg sat hjá því þróptusterka skipi, og gat eg þegar um þenna fyrirburð við Telemakkus. Sú vitra Penelopa sagði til hans: Eg vildi óska, gestur, að þessi spá værtist; þá skyldir þú fá hjá mér bestu vidrætur og margar gjafir, svo að hværr, sem yrði á vegi þínum, skyldi telja þig lánsmann.

Þannig töludust þau við, en bidlarnir skentu sér á meðan að töluleik og spjótkasti á því lagða gólf fyrir framan stofu Odysseifs, þar sem þeir voru vanir áður að hafa ýmlelegt ofríki í frammi. En er leidd að matmáli, kom féð allstadar að frá landsbyggðinni, og fylgdu því sömu menn og vant var. Þá sagði Medon til bidlanna, hann var þeim kærstur af kóllurunum, og sat að veizlum með þeim: með því þér sveinar, hafid allir skéint yður að leiknum, þá gangid inn í stofu, að vér búum þar til máltíðar; það er aldrei lakara, að taka kvöld; verð í tæka tíð. Svo mælti hann, en þeir félluft á það, sem hann sagði, stóðu upp og gengu inn. En er þeir komu í stofuna, lögdu þeir af sér yfirhafnir sínar á legubekkina og hástólana; tóku nú til að slátra stórum sauðum og feitum geitum, þeir slátrudu og alijvínnum, og einu nauti af hjerðinni, og matbjuggu til veizlunnar.

Odysseifur og hinn ágæti svínahirdir bjuggust nú af stad til borgarinnar utan af landsbygðinni. Hin fyrirmannlegi svínahirdir tók þá svo fyrri til máls: með því þér er meir í mun, gestur, að halda til borgarinnar í dag — og vildi eg þó heldur láta þig vera hér eptir til að gæta bævarins, ef eg þyrði það fyrir húsbóndanum, því eg er hræddur um að hann þá deili á mig seinna, og eru þúngbærar ávitur húsbændanna — komðu þá, við skulum halda af stad, því nú tekur mjög til að líða á dag, en hætt við, að heldur svali að þér undir fældid. Eá ráðagóði Odysseifur svaraði honum: eg fer nærri um meinngu málsins, og allvel skilst mér það er þú segir; við skulum strax fara af stad, en þú verður þá að vísa mér veg alla leidina; ljáðu mér líka einhverja tilhöggna kylfu til að styðjast við, ef þú átt hana til: því þid segid, að vegurinn sé ógreidsær. Að því mæltu kastadi hann þeim herfilega malpoka á bak sér, var hann víða gótóttur, og í fléttuband til að halda í; en Eomeus fékk honum staf, sem Odysseifi þókti við sitt hæfi. Gengu þeir nú af stad, en hundarnir og smalamennirnir, sem eptir voru, gættu bævarins; Eomeus fylgdi konunginum til borgarinnar, var hann í hátt sem aumur fátæklingur og gamall karl, studdist við staf sinn, og var í vöndum stíkuum. Þeir gengu áfram grýttan veg, en er þeir nálgudust borgina, komu þeir að fagri vatnslind, hvar borgarmenn höfdu vatnsból sitt, á henni voru mannaverk, og höfdu þeir Itakus, Neritus og Polyktor hláðid hana upp. Í kríngum lindina var krínglóttur runnur af vatnsþspum, en kaldi vatnid þunadi ofanaf berginu; uppi á berginu var stalli Landvættanna, hvar allir ferdamenn voru vanir að blóta. Melantius Doliusson mætti

Þeim hjá þessari lind; hann rak geitur til snæðings handa bidlunum, var það einvalasé af öllum geithjörðunum; með honum voru tveir smalar. En er hann leit þá Eomeus, atyrðti hann þá gífurlega og smánarlega, svo Odysseifi fór að ganga nær skipi. Tók hann svo til orða og sagði: Nú sannast það, að sækjast sé um líf; ir, saman niðingar frída! eða hvört ætlar þú, armur svínahirðir, að fara með mathákinn, þenna viðbjóðslega sörufarl, veizluspillirinn? Það mun vera vandi þessa karls að ganga frá einum byrustafnum til annars, og núa sér upp við þá, meðan hann er að bjóða um bita ofan í sig; ekki mun hann vera vanur að mælast til (störgjafa) sverða eða katla. Ef þú leðir mér þenna forumann til að gæta sjárhúsa, moka kvíar og bera kúðingum brum, þá gæti hann fengið misu að drekka, svo honum skyldi vara fiskur í lærum. En ekki er við þó að bíast, að hann neani að ganga að vinnu, þar sem hann ekki hefir öðru vanigt en ómennskuverkum; hitt mun honum ljúfara, að ganga um bygdir, og sníka sér út mat til að láta í hit sína, sem aldrei verður fyllt. En það segi eg þér, og það mun eptir ganga, að ef hann kemur í höll hins ágæta Odysseifs, þá mun barid verða á honum í höllinni, og reiddar að honum margar fótstavar, sem bylja munu á strok þonum. Þá hann hafði sagt þetta, hljóp hann upp á Odysseif, eins og gapi, um leid og hann gekk fram hjá, og rak fótinn í mjóðm hans; þó gat hann ekki hrundid honum út af stígunum, þó Odysseifur stóð fast fyrir og bifadist ekki. Þá runnu tvær grímur á Odysseif, hvort hann ætti heldur að vada að honum með kylfuna og rota hann til dauða, eða skyldi hann fara hann á lopt, og reka hann niður til jarðar á hofudid. Hann hafði samt þol við, og

hepti skap sitt; en svínahirðirinn einblíndi framan í Melantíus, og rak í hann skammir, fórnadi síðan upp höndum og badst fyrir rækilega: Þér Landvættir, dætur Seifs, sem ráðid fyrir þessari lind! hafi Odysseifur nokku sinni brent sandalæri eda fíðlingalæri, vasin í feitri netju, á stalla ydrum, þá veitid mér þá bæn, að þessi afreksmaður komi, og leidbeini Gud honum heim; mætti þá svo fara, að hann lækkadi í þér-öflætid og frekjunu, sem í þér er núna, af því þú alltaf ert sjálfur að rápa inn í borgina, en lætur ónýta smala týna fénu á meðan. Melantíus geitahirðir svaradi honum: heyr á endemi! hvað segir hrekkvís hundurinn! Þenna hund skal eg einhvortíma flytja á þóptusterku, svörtu skípi langt í burt frá Ítæku, og fá fyrir hann drjúga marvöru. Eg vildi óska, að Appollon Silfrimbogi styri Telimækus til dauða í höllinni í dag, eda hann félli fyrir bidlumunum, svo það særi fyrir honum eins og honum Odysseifi, sem mist hefir heimkomu sinnar langt úti í löndum. Þá hann hafði sagt þetta, stíldist hann við þá, því þeir gengu hægt, en hann fór harðt, og kom bráðt til konungshúsanna, gekk þegar inn, og settist meðal bidlanna gegnt Þorýmækusi, því hann unni honum mest. Frammístdumennirnir lögðu fyrir hann fjóstskamt, en sú heidvirda matselja kom með braud handa honum að borda, og lagði það fyrir hann.

Þegar Odysseifur og hinn ágæti svínahirðir komu að höllinni, numu þeir stadar. Þá bar fyrir eyru þeim eyminn af hörpasslættinum, því Semíus var þá tekinn til að kveda bidlumunum til skémtunar. Odysseifur greip þá í hönd svínahirðisins, og mælti: Þetta munu vera hin sögru hús Odysseifs, þau eru mjög auðkænd, og bera af öllum ødrum húsum, stendur eitt hús af enda annars; hefir hann

vandad mjög veggj og veggjabrútur ad forgardinum; fyrir dyrunum eru tvönnar hurdir med gödri læstingu, og mun einginn maður fá hér inn brotist med vopnastyrk. Ekki eg, ad hér munu margir menn ad veizlu sitja, því bæði bregdur hér fyrir stekkarilimum, og líka kvædur harpan vid, sem gudinn gerdu ad lagskonu veizlunnar. Evmeus svínahirdir svaradi honum, og sagdi: Rétt skilst þér, og ertu nærgættinn maður í þessu sem þóru. Nú skulum vid taka saman ráð okkar, hvorsu vid skulum ad fara. Þú skalt gera annaðhvort, ad þú gefk fyrir inn í höllina, og í flokk bidlanna, og skal eg þá vera hér eptir: eda bíddu hér stundarkorn, ef þú vilt það heldur, en eg skal ganga inn á undan. Ekki skaltu samt hafa lánga dvöl, því hætt er vid, ef einhverr sér þig úti fyrir, ad hann annaðhvort ljósti þig eda hrindi þér; hugsadu eptir því. Sá margreyndi, ágæti Odysseifur svaradi honum og sagdi: jeg veit, jeg skil, það þarf ekki ad segja mér allt. Far þú á undan, eg skal vera hér eptir. Víst em eg ekki óvanur höggum eda stotum; eg á þrautgóðan hug, því eg hef margt illt þólad bæði í sjáfarvolki og orustum, svo mig gildir einu, þó þetta bætist þar ofan á. En hinn ásjáða og meinsamlega sult fær enginn dulid; hann er mænnunum margs ills ollandi: hans vegna eru jafnvel herffip gerð út í leidsángur yfir hid ófrjóffama haf, til þess ad herja í óvinalöndum. Þannig töludust þeir vid um þetta. Hundur nokkur, sem þar lá, lypti þá upp hausnum og reisti eyrun; það var Argus, hundur hins þólgóða Odysseifs. Þann hund hafdi Odysseifur sjálfur upp: alid fordum, án þess þó ad hafa hans nokkur not, því Odysseifur fór ádur til ennar heilgu Ílusborgar. Ádur fyrir meir voru úngir menn vanir ad fara med

hann á býraveidar, til að ná skógargreitum, ráðhrum og hérum; en núna, af því húsbóndi hans var ekki við, lá hann umhirðingarlaus á stórum hang, sem var fyrir framan húfsdyr Odysseifs; hafði þángad verið borinn mikill hangur undan múlsnum og nautum, og ætludu þrolar Odysseifs seinna meir að fara út mykjunna til að teðja þann mikla konúngsvöll, er Odysseifur átti. Á þessum hang lá hundurinn Argus, og skreid nú kvikur. Nú sem hundurinn varð þess var, að Odysseifur var þar kominn, þá fladradi hann rófunni og lét bæði eyrun lafa, en hafði nú engann máttinn að skreidast til húsbónda síns. Þá leit Odysseifur undan og þerradi af sér tár, átti hann hægt með að gera það, svo Æomeus yrði eigi var við. Síðan tók hann til orða: Þetta er næsta undarlegt, Æomeus, þar liggur hundur á hanginum, sem að vísu hefir ágætlegt vortarlag, en hitt veit eg eigi til sanns, hvert hann hefir verið eins hvat: ur til hlaups, eins og hann er varinn hlaupalega, eða hann er rétt sem aðrir stofurakkar eru vanir að vera, þeir er eigendurnir ala sér upp til gamans. Æomeus svínahirdi svaradi honum og sagði: Þar liggur hundur þess manns, sem dáinn er langt; langt úti í löndum. Ef hann væri nú eins þreflegur og eins til afreks, eins og hann var, þegar Odysseifur skyldi við hann, þá hann fór til Trójuborgar, þá mundi þér gefa á að líta, þegar þú sæir, hvað hann er bæði frá og knár; því effert kvikindi, sem hann lagði í einelti, gat fordad sér fyrir honum innst inni í skógnum, þar sem runnarnir voru þéttastir, því hann var allra hunda sporr vífastur. Nú er þessi hundur aumlega staddur. Það sér á, að lánardrottinn hans er dáinn langt í burt frá fædurlandi sínu; því ambáttirnar, sem aldrei hirða um

neitt, leggja aungva ræft við hann. Það er segin saga, þegar húlfsbændurnir eru ekki uppi yfir þrálunum, þá nenna þeir ekkert handtak að vinna af því, sem þeir eiga að gera; því hvórr sá maður, sem hinn háþrumandi Seisfur hneppir í ánaud, verður ekki nema hálfur maður til dygðar og trúmennsku upp frá því. Að því næstu gekk hann inn í höllina, og inn í stofuna til bidlanna. En banagyðjan sem væður þeim dýmna dauða, héltók Argus, undir eins og hann hafði litid Odysseif augum á tuttugasta árinu. Hinn godumlíki Telemækkus sá fyrstur af öllum, hvar svínahirdirinn gekk inn í stofuna, og bendi honum undir eins, að hann skyldi koma til sín. Svínahirdir litadist um, og sá hvar stóll stóð, sem brytinn var vandrur að sitja á, þá hann skamtadi bidlunum fjöt, þegar þeir sátu að veizlum í höllinni; Þenna stól tók svínahirdirinn, bar hann þóngad sem Telemækkus sat við bord firt, og setti hann þar gagnvart honum, settist síðan á stólinn; tók kallarin þá til deildann verð og lagði fyrir hann, og fékk honum braud með úr kærfsunni.

Efki leid á laungu, áður Odysseifur gekk inn í höllina á eptir honum; var hann líkur aumlegum fátæklingi og gömlum karli, studdist við staf sinn, og var í ljótum lörfum. Hann settist á eskipræskuldinn fyrir innan dyrnar, og halladi sér upp við dyrustafinn; stafurinn var af sýpresvídi gjört, og hafði smidurinn telgt hann haglega til, og gert beinann eptir snúru. Telemækkus tók heilt braud upp úr þeirri fallegu kærfsu, og svo mikit af fjöti, sem hann gat höndum yfir greipad, kalladi til sín svínahirdirinn og sagði til hans: far þú með þetta, og fær gestinum, og seg honum að ganga fyrir sérhvörn af bidlunum, og biðja þá að gefa sér;

Því þurfamanni hentar ekki að vera ófrómum. Eyo málti hann, en svínahirdirinn fór, þegar hann hafði fengið þessi bod, gekk hann til gæstis og sagði: Telemachus sendir þér þetta, gestur, og segir, að þú skulir ganga fyrir hvörn af bidlum, og bjóða þá gjafa; segir hann, að þeim manni, sem lifir á bónbjörgum, henti eigi að vera ófrómum. Sá ráðagóði Odysseifur svaradi honum og sagði: völdugi Seifur, veit mér þá bæn, að þú lát Telemachus verða audnumann, og hlotnast allt það, er hann æfir sér. Að svo fyrir máltu tók hann við sendingunni báðum höndum, og lagði hana til fóta sér, þar sem hann sat, ofan á þokaræfilinn, fór svo að jeta, og var að því, meðan saungmadurinn kvad í höllinni, og stóðst það á endum, að hann var búinn að jeta, þegar hinn ágæti saungmadur hætti. Nú tóku bidlarnir til að hafa hátt um sig í höllinni; gekk Atena þá til Odysseifs Laertessonar, og rak eptir honum, að hann gengi fyrir bidlana og bæði sér beina, svo hann kæmist að raun um, hvortir af bidlum væri sannsynir menn, og hverjir eingum réttindum skeytti; og ætlaði hún þó ekki að heldur að hlífa neinum þeirra við óhamingjunni. Odysseifur fór nú, og tók til hægramegin í höllinni, bad hvörn mann að gefa sér, og rétti hendur frá sér hvaðanæfa; lék hann þetta, eins og hann hefði lánga lengi lifað á bónbjörgum. Þeir kendu í brjósti um hann, og gerdu honum úrlausn; fannst þeim mikil um þenna mann og spurdi hvorr annan, hvorr hann væri, og hvaðan hann kæmi. Þá tók Melantius geitahirðir svo til orða; Hlustid til, þér bidlar hinnar víðfrægu drottningar, meðan eg segi það, sem eg veit um þenna gest, því eg hef séð hann áður. Það er víst, að svínahirdur

trinu fylgdi honum hínagð, en hitt veit eg ekki með vísu, hvórrar ættar hann er. Svo mælti hann, en Antínóus deildi á svínahirtirinn, og sagði: hví fylgdir þú, illaræmði svínahirtir, karli þessum til borgarinnar? eda hófum vér ekki nóga aðra flokkumenn og leida fátæklinga, sem gera hér veizluspjöll? eda þykja þér þeir ofstær, sem hér eru saman komnir og eta upp eigurnar hans húsbónda síns, að þú skulir hafa farid að bjóða þessum karli hínagð líka? Eoméus svínahirtir svaradi honum, og sagði: Ekki er þetta fallega talad af þér, Antínóus, svo gófumum manni. Svört ætli geri sér ferð til þess, að bjóða til sín ófönnum manni úr vðru landi, nema sá hinn sami sé að einhvorju þjóðnytur, annadhvört spámadur, eda læknir, eda smidur, edur og andrífur saungmadur, er kvædid geti mönnum til skemtuunar? Því slíkir menn eru öllum velkomnir um víða veröld. En varla ser nokkur að bjóða til sín sníkju-gesti, sem jeta mundi sjálfan hann út á húsfgang. Það er skítid, að þú skulir allajafna vera verri við þrælana hans Odysseifs, en allir hinir bidlarnir, og einkanlega við mig; en eg skreyti því ekki, meðan -eg veit af þeim lífs í höllinni, hinni vitru Penelopu og hinum góðum; líka Telemakkus. Hinn greindi Telemakkus svaradi honum: Þegi þú! þú mátt ekki vera svörull við þenna mann. Það er ætíð vandi Antínóusar, að vera meinertinn með óþægum ordum, og líka eggjar hann aðra til hins sama. Þá hann hafði sagt þetta, taladi hann til Antínóusar skjótum ordum: dáfallega lætur þú þér um mig hugað, Antínóus, rétt eins og fadir um son sinn! Þar sem þú býdur með stórvrdum, að reka gestinn út úr höllinni. Gud láti það aldrei verda! Taktu eitt; hvað til, og gefdu gestinum; eg meina þér það ekki, nei,

eg er þess heldur hvetjandi; þú þarft ekki að fordast hana móður mína að því, eða nokkurn af þrælum þeim, sem eru í höll hins ágæta Odysseifs. Nei, það er ekki þesslegt, að þú sért svo lyndtur; þú vilt langtum heldur eta sjálfur, en gefa öðrum. Antínóus svaraði honum, og sagði: Svad segir þú, stórordi og ofurhugadi Telemaktus! Ef hvörv bidlanna víki að honum öðru eins, þá mundi hann ekki hingat koma optar, og ekki út fyrir dyr fara í þrjá mánuði. Þá hann hafði þetta sagt, tók hann fram undan bordinu fótastfær, sem þar lá og hann var vanur að leggja á fætur sínar, þá hann sat að veizlum. Allir aðrir gáfu nú gestinum, og fyltu poka hans með braud og kjöt, og nú ætlaði Odysseifur bráðum að fara aptur á þrossuldinn, til að smakka á olmusugjofum Akkæa, en gekk um leid fyrir Antínóus, og talaði til hans: Gef mér nokkud, kæri! Ego lízt mér á þig, sem þú munir ekki vera hinn lítill mannlegasti af Akkæum, heldur hinn gøfuglegasti, því þú ert því líkastur, sem þú værir einhvörv konungur. Þessvegna ber þér að vera þrlátari af matnum, en aðrir; enda skal eg þá bera lofstr þinn út um víða veröld. Þær voru tíðirnar, að eg átti líka hamingju láni að fagna, og átti audugt bú, gerdi eg þá mörgum færumanni gott, hvørsu vesæll sem hann var, og hvørs sem hann víð þurfti; eg átti ótal þræla, og marga hluti aðra, sem þeir einir eiga, er kalladir eru velsældarmenn og audmenn. En Seifi Kronussyni þóknadist að bregða þessu láni. Hann kom mér til að fara í langferd til Egyptalands með víkingum nokkurum, til þess eg skyldi rata í ógæfuna. Eg lagði hinum bordsrónu skipum upp í Egyptasljót; þá bað eg mína færufærunauta að vera fyrir víð skipin, þar sem vér höfðum

tefid land, og gæta skipanna, en sendi menn upp á leiti á njósn. En með því þeir voru ofstæpar og fylgdu einræði sínu, þá tóku þeir þegar til að eyða hina sögru afra Egyptalandsmanna, rana konum og úngbörnum, og drepa nidur karlmannafólkid. Nú barst herlagan skjótt til borgarinnar; og er borgarmenn heyrdu hersöguna, komu þeir undir eins og lýstu af degi, og var þá hvort völlum þakinn fótgaungumsumum og vagnalidi og leiptranda málni. Hinum þrumugladi Seifur kom þá illum flótta í lid mitt, svo einginn af mínum mönnum þerdi að veita vidnám, því háskinn var á allar hendur; drápu landsmenn þar marga menn af öð með beittum vopnum, handtóku suma, og leiddu á land upp í ánaud. En mig gáfu þeir burt til Kýpreyjar gestfélaga nokkurum, er til þeirra kom; sá hét Dmetor Jassuson, og var ríkur kouúngur í Kýprey. Kom eg nú einmidt þadan hingat, og hefi miklum raunum mætt. Antínóus svaradi honum og sagði: Svada óhamingja hefir stefnt hingat þessum meinvætt, til þess að gera hér veizluspjöll. Enáfadu fram á gólfid, og stattu þar, en komdu ekki nærri bordinu mínu; annars er hætt vid, að þú farir ekki betri fær, en þú fórst til Egyptalands og Kýpreyjar. Evo framan og ósvífinn sörufarl hefi eg aldrei séð; þú gengur á røðina og kemur fyrir hvørn mann, en allir eru svo hugsunarlausir, að þeir gera þér úrlausn: því þegar hvør hefir nóg fyrir framán höndurnar, hlífast þeir ekki vid, og eru óþarir á að gefa af því, sem aðrir eiga. Sá ráðagóði Odysseifur vék þá til baka, og mælti: Sér er hvað! gódmennskan fer þá ekki eptir útlitinu hjá þér! Varla tryði eg því, að þú tímdir að gefa manni, sem bæði þig ólmusa, svo mikid sem einn saltmola af þínu eigin bordi, fyrst

Þú tímir ekki að láta neitt matarkyns af hendi rakna við mig, og situr þú þó við annara manna bord, og hefir nóg fyrir framan hendurnar. Evo mælti hann, en Antínóus varð við þetta enn reidari; hann leit til hans með reidisvip, og taladi skjórum ordum: Nú hugsa eg þú komist ekki klaklaust aptur út úr höllinni, fyrst þú hreytir úr þér smánaryrdum. Þá hann hafði sagt þetta, tók hann sótaförina, og rak hana á hægri æxl hans upp við hálsinn, en Odysseifur stóð fastur fyrir eins og flettur, og þokadist ekki úr stad við högg það, er Antínóus greiddi honum. Hann hrísti höfundid, en taladi ekki ord, því hann hafði illt í huga; fór síðan aptur að þröskuldinum, og settist þar, og lagði af sér fullan malþokann, mælti síðan til bidlanna: Hlustid til þér bidlar ennar viðfrægu drottningar, meðan eg tala það sem mér býr í brjósti. Einginn maður sveinkar sér eða lætur á sér festa, þó hann fái sár í bardaga, þegar hann er að verja fé sitt, naut eða saudi. Hér stóð sdrúvísi á, Antínóus laust mig vegna þess eg vildi sefa híd illa og meinsamlega húngur, sem er mönnum svo margt illt ollandi. En sé það víst, að fátækir menn egi gub: ina og hefndargyðjurnar að, þá óska eg, að Antínóus hreppi sitt banadægur, áður enn hann kvongast. Antínóus Þopítesson svaradi honum: sittu kyrr, gestur, og vertu að jeta, eða þá fardu burt, og eitthvad annað; annars máttu bíast við, fyrir ordin, sem þú hefir, að sveinarn: ir dragi þig út úr höllinni á fætinum eða handleggnum, svo þú verdir allur hrufladur. Evo mælti hann, en þeim þókti öllum stórlega fyrir, og þá tók einhver af þeim ofstopafullu sveinum svo til orða: ekki var það fallega gert af þér, Antínóus, að slá vesalings fóru: manninn. Einhver óheill stendur af þér! Svörre veit

nema þetta sé einhverr gud af himni ofan? Því gub: irnir, sem geta brugðid sér í allar myndir, eru vanir að ganga um bygdir manna í líkjum útlendra gesta, og gefa svo gætur að ofstopa og síðlæti mannanna. Svo mæltu þeirra. Telemakkiusi sveid sárt, að barid var á gest: inum; þó feldi hann ekki tár af augum, heldur hrísti höfudid og mælti ekki ord, því hann hugsadi bidlunum ekki gott nidri.

Þegar hin vitra Penelopa heyrði, að barid var á gestinum í stofunni, sagði hún til ambáttanna: Eg vildi, að hinn bagfimi Appollon lysti þig sjálfan eins! Mat: seljan Þorynomia svaradi henni: ef svo færi, sem við óskum, mundi einginn þeirra líta þá næstu morgun sól. Hin vitra Penelopa svaradi henni aftur: að sönnu eru þeir mér allir leidir, heillin góð, af því þeir hafa illt með höndum; Þó er mér verst við Antinóus, hann er mér leidur, sem hinn dimmi dandi. Einhverr útlendur aumingi er að ráfa um hellina, og bidur ó: musu, því orbyrgdin þrýstir honum til þess; allir hafa gert honum úrlausn og gefið honum, nema Antinóus, hann laust fótafærinni ofan til í hægri æxl honum. Þann: ig taladi hún, þar sem hún sat í Evennasalnum hjá ambáttunum. Odysseifur var að snæða, meðan þetta var. Hún kalladi þá til sín hinn ágæta svínahirdir, og sagði við hann: Far þú, góði Eomeus, og bid gestinn koma; eg ætla að hafa ord af honum, og spyrja hann, hvort hann hafi frétt nokkurstadar til hins þol: góða Odysseifs, eða séð hann sjálfur, því mér lígt svo á þenna mann, sem hann muni víða farið hafa. Eomeus svínahirdir svaradi henni, og sagði: ef Atkæar hefdu hljóðt um sig, drottning, þá mundi þér þyja skemtun

ad tali þessa manns, svo segist honum vel frá! Eg býsti hann í þrjár nætur, og héldt honum í þrjá daga á bæ mínum, því hann hafði strofið af skipsfjól, og kom fyrst til mín; og þó hefir hann enn ekki sagt til lofs alla raunafögu sína. Mér fór eins og manni þeim, er starrir á þau saungmann, sem kveður dauðlegum mönnum til skemtuunar hjartuæm kvæði, þau er hann númið hefir af sjálfum gudunum; eins og menn lángar æ því meir til að hlýða á hann, því lengur sem hann heldur áfram að kveða: eins varð eg frá mér núminn, þegar hann sat hjá mér í kotinu og var að segja mér söguna. Hann kveðst vera gestavinur föður Odysseifs, og eiga heima í Krít, hvar ættuiddjar Mínófs búa. Hann kom þaðan hringad nú fyrir skömmu eptir miklar þrautir og margvíslega hrafnínga; læzt hann hafa frétt, að Odysseifur sé á lífi, hér nálægt í Tesprótalandi, og hafi meðferðis margar gersemar heim til sín. Hin vitra Pene-lopa svaradi honum: Far þú, kalla þú hann hringad, eg vll láta hann segja frá því sjálfan, svo eg heyrri á. Vidlar þessir geta setið í fordyrinu og gamnad sér þar, eða þá í stofunni, þar sem þeir eru. Þeim er kátt í hug, þar sem eigur þeirra liggja óskerðar heima hjá þeim, bæði fornumatur og hid ljúffenga vín, nema það sem húskatlar þeirra neyta; en sjálfir venja þeir hringad komur sínar dag hvörn, slátra nautum og sauðum og feitu geitfé, sitja að mannbodum, og drekka hid skera vín gegndarlaus, gengur þar mikid til af eignum mínum; því nú er ekki sá madur til stadins, er Odysseifs maki sé, til að bæggja þessari óhamíngju frá heimili mínu. Ef Odysseifur væri heim kominn í sitt födurland, og væri hér, mundi hann ásamt með syni sínum hefna þess ósrikis, er þessir menn hafa í frammi. Evo mælti hún;

Þá fékk Telemachus mikinn hnerra, svo að hátt tók undir í allri stofunni. Þá hló Penelopa, og talaði þegar skjótum ordum til Eomeusar: Gærdu og falladu gestinn hingatil mín! Sérdu ekki, að sonur minn hnerradi til allra minna orða? Þar fyrir hugsa eg, að bidlunum muni bani búinn öllum saman, og mun einginn þeirra undan komast daudanum og Vanagþjunum. En eitt vil eg segja þér, sem þú skalt taka eptir: ef eg kemst að raun um, að hann segi satt frá öllu, þá skal eg gefa honum sémilegan klædnad til að vera í, bæði yfirhöfn og kirtil. Þá hún hafði sagt þetta, fór svínahirdirinn, þegar hann hafði fengid skilabodin, gekk til gestsins, og kvad svo að orði: Gestur góður, hin vitra Penelopa, móðir Telemachus, fallar á þig; þó hún sé næsta sorgmædd, leikur henni hugur á að fá einhverja fregn um mann sinn. Og ef hún kemst að raun um, að þú segir satt frá öllu, þá ætlar hún að gefa þér yfirhöfn og kirtil, sem þú helzt þarfnast; en sadning þinn geturdu fengid, með því að ganga meðal manna og bidja þér matar, því sérhvörv greidvikiun madur mun vífja þér einhvörju. Hinn þrautgóði, ágæti Odysseifur svaradi honum: að visu gæti eg, Eomeus, sagt hinni vitru Penelopu Íkariisdóttur þegar í stad sanna sögu um allt, því mér er fullkunnugt um hann, er við höfum báðir ratad í sömu raunir; en eg þeri ekki að hætta mér í flokk hinna svæsnu bidla, hvorra yfirgangur og ofríki gengur fjöllumum hærra. Því ádan, þegar eg gekk um stofuna í meinleysi, laust hann mig madurinn, sem þarna er, svo eg kendi til, og gat hvorki Telemachus, né nokkurr hinna aptrad því. Þess vegna skaltu segja Penelopu, þó hana lángi eptir fréttunum, að bida í herbergi sínu, þar til sólar:

lag er komið; þá gétur hún spurt mig um heimför bónda síns, vilda eg þá hún veldi mér sæti nálágt eldinum, því eg er í lélegum fœrum, eins og þér er sjálfum kunnugt, þar eg kom fyrst á þínar nádir. Ego mælti hann, en er svínahirðir hafði heyrt þessi stílabod, gekk hann til drottningar, og þegar hann var stíginn inn yfir þröskuldinn, taladi Penelopa til hans: kemurdu ekki með hann, Æomeus? hvað hugsar fœrumadurinn með þessu? kannst þu sé hræddur við einhvœrn ójafnadarman, eða hann sé svo feiminn, að þori ekki að gánga um stofuna? Það er bággt að vera feiminn fyrir þann, sem lífa skal á bónbjörgum. Æomeus svínahirðir svaradi henni og sagði: Madurinn hefir rétt fyrir sér, og sama mætti hvörjum øðrum í hug koma: hann vill fordast ofríki hinna ofstopafullu bidla, og því segir hann, að þú skulir bíða til þess er sól sezt. Það er líka miklu betra fyrir sjálfa þig, að eiga tal við gestiinn og heyra andsvör hans í einrúmi. Þin vitra Penelopa svaradi honum: Ekki er ímíndun gestsins óviturleg, hvœr sem hann er; því varla held eg finnist nokkurstaðar í heimi þeir yfirgángsmenn, sem séu jafnrefjusullir, sem þessir menn. Þannig mælti hún, en sá ágæti svínahirðir gekk inn til bidlanna, þegar hann hafði stílað að erindinu; hann taladi þá skjótum ordum til Telemakks, og laut hófði til hans, svo adrir skyldu ei heyra: Nú ætla eg að fara heim, kæri, til að gæta svínanna og hins, sem heima er, þinna eigna og minna, en þú skalt hafa gát á öllu innan hallar. Fyrst af öllu skaltu vera var um sjálfan þig, og gæta þess, að þér verði ekkert að granda, því margir af Akkeum hafa illan hug til þín; torchni Seifur þeim, áður en þeir verði ós að tjóni! Þinn greindi Telemakks svaradi honum:

Evo skal vera, fadir sáll, en bíddu fyrst náttmálanna, og fardu svo; komdu svo aptur með morgunfárinu, og hafdu með þér útvalið blótsfé, en eg skal með hjálp hinna ódaudlegu guda hafa hér gát á öllu. Evo mælti hann, en Eumeus settist aptur á hinn fagra stól, og þá hann hafði etíð og drukkíð lyst sína, gekk hann af stad til svínanna; hann gekk út úr forgardinum og höllinni, sem alsett var af bodsmönnum, stentu þeir sér við dansleik og faung, því þá voru komin náttmál.

Odysseifs Drápa.

Atjándra bók.

Sanntak: Odysseifur sigrar Trus í hnefaleik. Penelopa kemur á fund bidlanna, og þiggur gjafir af þeim. Þernurnar í höllinni dára Odysseif, Eurymaekkus spottar hann og vill slá hann. Bidlarnir fara um nóttina heim til sín, og taka á sig nádir.

Þar kom til hallarinnar húsgangsmadur nokkur, allra sveita kvikindi, sem þar var vanur að ganga um í Tæuborg og biðja sér olmusu; hann var hinn mesti ofneyglumadur, stjotandi og sídrekkandi; kraptalaus var hann og óhardur, en ærid mikill á velli að sjá. Hann hét Arneus, það nafn hafði hans heidvirða móðir gefið honum; en allir hinir hungri menn kölluðu hann Trus, af því hann var því vanur að fara með skilabod, þegar hann var bediinn. Þegar Trus kom í höllina, vildi

hann reka Odysseif úr húsi sínu, og gjörðist við hann stórvordur, og sagði: fardu burt úr fordyrinu, Karl, ef þú vilt ekki verða fóttagadur! Sérdu ekki, að allir eru að depla til mín augunum, og biðja mig að draga þig út. Eg fyrirverð mig samt að gera það; stattu heldur upp, því annars er hætt við, að bráðum komi til handanna milli okkar. Þinn ráðagóði Odysseifur leit til hans reiduglega og sagði: ekki er jeg að leggja neitt til þín, kunníngi, eda tala þér illa til, og ekki sé eg ofsjónum yfir, þó einhvorr greidi fyrir þér, og það ekki þó hann tafi riflega til. Það er nóg rúm fyrir okkur báða hérna á þröskuldinum. Það er óþarfi fyrir þig, að sjá ofsjónum yfir mér, þó aðrir geri mér gott; mér sýnist þú vera förumadur líka, eins og eg; en hamíngjurlánid veita gudirnir. **Æ**, vertu ekki að bjóða mér út í handalögma! gerdu mig ekki illan! eg er hræddur um, að eg gæfi þér blóðnafir, þó eg sé gamall; eg gæti þá líka betur haft fríd fyrir þér á morgun, því mig vonar, að þú mundir þá ekki koma í næsta sinn í höll Odysseifs Laertessonar. Húsgangurinn Trus reiddist við þetta, og sagði: heyr á endemi! enn hvað mathákurinn fleiprar, eins og eldakerling! mér þækti gaman að finna þig í fjöru, berja á þér með báðum höndum, og brjóta allar tennurnar úr stoltinum á þér, eins og gert er við túnsæknu svínin. Veltadu þig nú, svo allir, sem hér eru, sjái upp á, þegar við berjumst. Svörninn áttú að geta barizt við úngan mann? Ald þessu þjarki voru þeir á þröskuldinum fyrir framan stofudyrnar, bádir fokreidir. Það ágæta hraustmenni Antínóus heyrði lætin til þeirra, hann sagði þá til bidlanna, og hló dátt upp yfir sig: Slíkt hefir aldrei fyrr að borid, vinir! mikla blessada stefnum lætur gud verða hérna í

hollinni! Þeir eru að bjóða hvort þorum út að fljúga aftur á, gesturinn og hann Trus; við skulum strax etja þeim saman! Evo mælti hann, en þeir stófu upp allir hlæandi, og flyktust í kríngum sœrukarlana, sem voru illa klæddir. Antínóus Þopitesson tók þá svo til orða: Heyrið til, þér vöfðu bidlar, meðan eg tala fá ein ord. Hér eru nokkurar geitvambir yfir eldinum, faldar upp með mör og blóð, sem vér höfum ætlað til kvöldverðar oss. Hvort karlatinna, sem ber af þorum og betur hefir, skal mega velja sér sjálfur hvort idrið sem hann vill; sá skal og ávallt hér eptir sitja að veizlu með oss, og aungvum þorum sörumanni skulum vér leyfa að koma í höllina til að bidja ólmusu. Evo mælti Antínóus, og féllust allir á það, sem hann sagði. Þinn flægvitri, margráðugi Odysseifur tók þá svo til orða: góðir menn, með aungvu móti em eg fær um, gamall maður og mæddur af vesöld, að berjast við úngan mann. En með því sár sulturinn sverfur fast að mér, kúsumst eg til að hætta mér undir högginn. En þá verðid þér allir að vinna mér þess styrkvan eid, að einginn yðar skal gera það Trusi í vil, að slá mig af hrekk með hardri hendi, til þess að hann verði mér yfirstertari. Evo mælti hann, en þeir sóru allir, eins og hann mæltist til. Þá tók hinn ágæti höfðingi Telemakkus til orða: ef þú, gestur, finnur hjá þér hug og dug til, að reka þenna Karl af höndum þér, þá máttu vera óhræddur, að enginn af Akkeum skal gera þér mein; því hvort sem blakar þig hendi, hann skal eiga fleirum að mæta. Eg er gestgjafi hér, og þeir höfðingjarnir, Antínóus og Þvrymakkus, sem báðir eru vitrir menn, skulu verða mér samþykkir hér í. Evo mælti hann, en þeir rómsudu allir mál hans. Nú batt Odysseifur upp tætr:

ana um sig midjan; sáust þá læri hans, sem voru sjáleg og mikil, þá sáust og hans breidu herdar, og bríngan og þeir þreflegu handleggir; en Atena gekk þá til þjóðhöfðingjans, og gerði allt hans limalag vortuglegra. Furðuadi bidlana stórlega á þessu, og þá tók einhvorr þeirra svo til orða, í því hann leit til þess, sem næstur honum stóð: Semm fer illa fyrir vestlings Trusi, og má hann kenna sjálfum sér um. Enn að sjá lærastodirnar, sem koma fram undan tóstrunum karlsins þarna! Eyo mæltu þeir, en Trusi varð illa felmt við. Eigi að síður leiddu þjónarnir hann fram, þá þeir hefðu stýtt hann upp, og drógu hann með valdi, var hann þá svo hræddur, að holdid nætradi á beinum hans. Antínóus átaldi hann, tók til orða og sagði: Það væri betur, að þú værir ekki til, og hefdir aldrei til orðid, oflátungurinn þinn, fyrst þú titrar allur og ert lafhræddur við þenna gamla mann, sem ormaæddur er af þeim raunum, sem hann hefir í rat: að. En eitt skal eg segja þér, sem eptir mun ganga: ef þessi Karl sigrar þig og hefir betur, þá skal eg flytja þig á skip, og senda með þig inn á meginland til Ætæusis kóngs, sem sálgar öllum mönnum, er til hans koma; hann mun sníða af þér nef og eyru, slíta undan þér, og gefa þab hundum hrátt að jeta. Eyo mælti hann, en við þetta setti enn meiri skjálsta að Trusi; síðan leiddu þeir hann fram, og nú reiddu báðir karlarnir upp hnefana. Þinn margþjáði, ágæti Odysseifur hugsadi sig þá um, hvört hann skyldi ljústa svo harðt, að Trus felli þegar í stad dauður niður, ellegar skyldi hann slá línlega til, svo að hann að eins jarðvarpadi honum. En er hann taldi þetta í hug sér, leizt honum ráðleggra, að ætla sér af, svo Ætæa skyldi eigi gruna, hvorr hann væri. Þáðir karlarnir reiddu nú til höggss, kom högg Trusar á

hægri þri Odysseifs, en Odysseifur laust á hálsinn fyrir nedan eyrad, svo að inn sprungu beinin, gaus þá blóð; sýna fram úr Trusi, hann batt æfrandi til jarðar, japladi tómannum, og brauzt um á hæli og hnakka. Þeir gófugu bidlar fórnudu þá upp höndunum, og ætluðu að springa af hlátri. Odysseifur tók í fót Trusar, og dró hann út eptir forðyrinu, þar til hann kom að forgardinum, og stólpagángs dyrunum, þar reisti hann Trus upp við húsagards vegginn, lét þrif í hönd honum, og taladi svo til hans skjótum ordum og sagði: Eittu nú hérna, og bandadu móti svínunum og hundunum! Ekki skaltú, vesalíngurinn þinn, vera hér kóngur yfir gestum og gáingandi, nema þú viljir enn verri sér fara. Að því mæltu varpadi hann á bak sér þeim herfilega malpoka, sem víða var gróttur, og í fléttuband til að halda í. Hann gekk nú aptur að þröskuldinum, og settist þar; en bidlarnir gengu inn í stofuna, og hlóu dátt, sögnudu Odysseifi og sögdu: Seifur og aðrir ódaudlegir gudir veiti þér, gestur, allt hvað þú heilt æfir þér, og þér er hjartkæraft, fyrir það að þú vandir af komur þessa matháks hér um bygd; því bráðum munum vér flytja hann inn á meginland til Ætius kóngs, sem sálgar öllum mönnum, er til hans koma. Eyo mæltu þeir, og varð Odysseifur gladdur við þessa orðheill. Þá lagði Antínóus fyrir hann stórt blóðmørsidur, en Amfinómus tók tvö braud úr kórfunni, og lagði fyrir hann, drakk honum síðan til af gullbikar, og sagði: heill þér, gestur sœll, eg óska, að þér hlotnist lán og hamingja seinna meir, þó þú egir nú við mörð hágingi að berjast. Þinn ráðagóði Odysseifur svaradi honum, og sagði: Eyo lízt mér á þig, Amfinómus, sem þú munir vera madur hardla

vitur, áttu og kyn til þess, þar sem hann faðir þinn var. Heyrda eg þar sagurt frá sagt, að Uísus frá Dúliksey væri æðlingur af manni og vel fjáður; er mér sagt, að þú sért sonur hans, lízt mér svo á þig, að þú munir vera valmenni. Þess vegna ætla eg að segja þér nokkuð, taktu nú eptir, og hlustadu til. Ekkiert af öllu því, sem á jörðu andar og bæríft, er íföðuminnna, en maðurinn. Meðan gudirnir veita honum velgengni og lífamsfjör, hugsar hann, að hann muni aldrei nokkuru illu mæta framvegis. En þegar þeir sælu gudir láta bæld einneginn falla í hans skaut, þá þrokar hann það fram af sér, og unir illa hlutfalli sínu. Því lundjardnesskra manna er eins og dagurinn, sem faðir manna og guda lætur yfir þá koma. Sú var og tíðin, að eg gat verið lánsmadur, en eg framdi margt órífti, þar eg treysti á mátt minn og megin, og reiddi mig á föður minn og bræður mína. Því skyldi einginn maður nokkuru sinni vera óréttvís, heldur njóta með spekt þeirra gjafa, sem gudirnir veita honum. Eyo sé eg og, að bíðlar þessir hafa mörg illverk í frammi, eyða eigum og svívirða konu þess manns, er eg hygg að ekki muni hér eptir lengi vera fjærvistum frá vinum sínum og föðurlandi; nei, eg hygg hann vera allnærri. Wildi eg því óska, að einhver bjargvættur leiddi þig heim hédan, svo þú yrðir eigi á vegi hans, þegar hann kemur heim í sitt færa föðurland; því það er ætlan mín, að þeir muni ekki vandræðalaust skilja, bíðlarnir og hann, þegar hann er kominn undir húspak sitt. Þá hann hafði þetta sagt, dreypti hann því sæta vini, draff síðan, og rétti bikarinn aptur að þjóðhöfðingjanum. Geff Anifinómus þá um gólf í stofunni, drap niður höfði, og lá illa á honum, því nú tók hann að óa fyrir einhverri ógæsu. En

allt fyrir það varð eigi feigum forðað; því Atena kom á hann herfjötur, svo hann skyldi verða vopndaður og falla fyrir spjótt Telimækkusar. Settist hann þá aftur á þann stól, sem hann hafði áður á serid.

Þin bláeyga gytja Atena blés nú því í brjóst hinni vitru Penelopu Ífariúsdóttur að ganga á fund bidla-anna, til þess þeim skyldi verða sem heitast um hjarta-rætur, og hún sjálf meir metin en áður af manni hennar og syni. Hún gerði sér nú upp hlátur, tók til orða og sagði: *Eury-noma*, allt hvað bidlarnir eru mér leidir, þá lángar mig þó til, aldrei þessu vant, að ganga á fund þeirra. Eg vildi segin ráðleggja syni mínum, það sem betur má fara, að hafa ekki mjög mikil mæð við þá yfirgáangsumu bidla, sem tala fagurt, en búa yfir illu. Marseljan *Eury-noma* svaradi henni: allt er þetta vel mælt, sem þú segir, dóttir góð! Far þú, og ráð syni þínum heilt, og leyn aungvu af, en fyrst skaltu þó þvo þér og smyrja þig í framan; þú skalt ekki ganga fram svona, eins og þú ert, með andlit vott af tárurum: það er ekki gott að vera í sífeldri sorg, sem aldrei linnir. Nú er líka sonur þinn kominn á þann aldur, að þú sér hann orðinn frumvarta, eins og þú badst hina ódaudlegu gudi að þér mætti andnaft. Þin vitra Penelopa svaradi henni: *Eury-noma*, mjög lætur þú þér um mig hugað, en þess vil eg bjóða þig, að nefna það ekki við mig, að taka laug eða smyrja mig; því gudirnir, sem á Olympi búa, hafa svipt mig veglyndi mínu, síðan að madurinn minn fór utan. Segdu nú henni *Antonóu* og *Sippodamíu* að koma; eg ætla að láta þær vera hjá mér í stofunni, því eg fyrirverð mig að ganga einsömul inn til karlmanna. Svo mælti hún, en hin aldrada kona gekk út úr herberginu, til að flytja

konunum þessi bod, og segja þeim að koma. Hin blá eyga gyðja Atena hafði nú annað ráð með höndum: hún brá sætum svefni yfir Þaríusdóttur, svo hún hneig aptur á bak og sofnadi, urdu allir limir hennar lé magna, þar sem hún sat á legubekknum. En á meðan hún svaf, veitti hin veglega gyðja henni himneskar ástgjafir, til þess að Atkæum skyldi verða starfslynt á hana: fyrst fágæði hún hennar fríða andlit með himneskri fegurð, þvílíkri er hin fagurbeltada Rytene: ber á sig, þá hún gengur í hinn ununarfulla dansflokk Þokkagyðjanna; þvínaðst gerði hún hana hávarnari og þreknaari á að sjá, og hörundsbjartari en fágæð silsbein. Og sem hin ágæta gyðja hafði aflökid þessu, gekk hún burt. Nú komu hinar hvítormudu Þjónustumeyar út úr herbergi sínu, og fóru með miklum glaumi. Þið þáð brá Penelopa þeim væra blundi, hún strauk um vanga sér, og sagði: mikid væran svefn hefi eg haft, raunamædda kona! Eg vildi óska, að hin hreinlifa Artemis veitti mér nú þegar í stað eins hégan dauðdaga, svo eg ekki frammar þurfi að eyða æfi minni í tár: um og trega út af söknuði eptir minn ástkæra mann, sem sfaradi fram úr öllum Atkæum að allskonar atgervi. Að því mæltu gekk hún ofan af þeim glæsilega loptsal, og tvær Þjónustumeyar með henni. En er hin ágæta kona kom þángæð, sem bidlarnir voru, nam hún stadar við dyrustaf hins traustsmídada húss, og hafði fyrir andliti sér smágjörva hsfudblæu, og stóð sín Þjónustumey til hvórrar handar henni; urdu þá enjálidur bidlanna magnþrota, því hjörtu þeirra urdu ástum heillud, og lángeði þá alla til að samvekkja henni. Hún tók þá svo til orða við Telemakkus, sinn ástkæra son: Nú er ekki frammar sú stadsesta í gedi þínu, Telemakkus, eða

þau hyggindi, sem áður voru. Það bar jafnvel meir á hyggjuviti hjá þér, meðan þú enn varst ungur. En nú, þegar þú ert varinn maður og í broddi lífs þíns, þegar jafnvel útlendur maður, sem sœi, hvað þú ert vortu- legur maður og fríður sýnum, mætti segja, að þú værir sæls manns sonur, nú er ekki lyndi þitt eða hyggja, eins og vera ber. Svílikt athæfi er það, sem hér hefir fram farid í höllinni, að þú skulir hafa látið viðgángaft, að gesti þessum væri miðbotid svo freklega! Heyr þú! vita skaltu það, að ef ókunnur maður verður fyrir svo sár- um hrakningi meðan hann er í vorum hýbýlum, þá muntu þar af hafa smán og svívirðingu af hverjum manni. Þinn greindi Telemakkus svaraði henni: Ekki lái eg þér, móðir mín, þó þér þyki fyrir af þessu. Fyrir meir var eg sem barn, en nú hefi eg fullt vir, og sé, bæði það sem vel má fara, og eins hitt sem midur fer. Þó get eg ekki haft eins viturlega fyrir- hyggju fyrir öllu, sem skyldi; því þessir illviljudu menn setjast að mér hvort á fatur ødrum, og gleypja fyrir mér, en aðstodarmenn hefi eg aungva. Ekki fór þó bardagi gestsins og hans Trusar, eins og bidlarnir mundu óska að hafa, því gesturinn bar hærri hlut. Þadir Seifur og Atena og Appollon! eg vildi óska, að bidlarnir lægi nú þessir og máttvana í vorum húsum, sumir í forgardinum, sumir inn í höllinni, og væri nú eins niðurláttir, og hann Trus minna, sem situr í forgards- dyrunum, og hengir niður hausinn, sem drukkinn maður, getur ekki stadið réttur á fótum, og ekki komigt þáng- að sem hann á heima, svo er hann maguþrota. Þannig töludust þau vid, mæðginin. Þá sagði Eurymakkus vid Penelope: Dóttir Þearius, vitra Penelopa! ef allir þeir Akkear sæu þig, sem búa í hinu íastka Ar-

gíalandi, þá mundu fleiri bidlar að veiðslu sitja í húsi um ydrum á morgni hvörjum; því þú ber af öllum komum bæði að vænleik og verti og að jafnabargedi. Hin vitra Penelopa svaradi honum: **Forýmakkus**, hinir ódaudlegu gudir hafa drepid niður atgervi minni, verti og vænleik, síðan **Argíar** fóru upp til **Ílusborgar**, og **Odysseifur**, madurinn minn, með þeim. Ef hann væri nú heim kominn að annast þú mitt, þá mundi vera meira og segja af mér að frétta. En nú er eg hugsjúk, því gud hefir látið svo margt mótlæti að mér stéðja. Aldur en **Odysseifur** fór úr landi, tók hann um úllid hægri handar minnar, og kvad svo að orði: Það er grunur minn, kona, að hinir harðbrynjudu **Atkear** muni ei allir heilir heim aptur koma frá **Trójuborg**; því sagt er, að **Trójumenn** séu hraustir bardagamenn, bæði góðir fíotmenn og bogmenn, þar með góðir riddarar, sem skjótast mega umskipti gjöra í stórum fólkorustum. Veit eg því eigi, hvört gud lætur mér heimkomu auðid verða, eða muni eg falla þar í **Trójulandi**. Nú skaltu hafa umsjá fyrir öllu, sem hér er, annast fædur minn og móður mína, sem heima eru, eins og þú gerir nú, edur jafnvel betur, meðan eg er í burtu. En þegar þú sér, að sonur okkar er frumvarta, þá skaltu giptast þeim manni, sem þér er að skapi, og fara burt úr húsi þínu. Ego mælti hann, og mun nú allt þetta fram koma; því sú nótt mun koma, þá hin sagnadarlausá gipting verður mitt hlutfall, veðallar konu, sem **Seifur** hefir svipt allri hamingju. Eitt, sem tekur mig sárt í hug og hjarta, er það, að það var ekki síður bidla fyrir mér, að haga sér þannig. Þeir, sem vilja bidja sér gósfugar konu og ríks manns dóttur, og nokkur metningur er í, þeir fara heim til brúðurrinnar

nart og feitt sandfé, til mannfagnadar handa vinum mey-
arinnar, og gefa henni sagrar gjafir, en hafa ekki þann
síð, að eyða fjármunum annara bótalauft. Eyo mælti
hún, en hinum margþjáða, ágæta Odysseifi þótti vænt
um, að hún lofkadi af þeim gjafir, og hyltti þá með
sagurgali, þar sem hún þó haf. i annad í huggju. An-
tínóus Eupíteson svaradi henni: Dóttir Íkaríus, v-
itra Penelopa! Þigg nú þá gjafir þar, er hvorr Af-
fea vill hínagad færa; því vandt er velbodnu að neita.
En ekki munum vér fyrr hverfa til heimkynna vorra,
eda fara nokkud annad, en þú gengur að eiga þann af
Afkeum, sem górgastur er. Eyo mælti Antínóus, og
líkadi bitlumum vel tillaga hans. Eendi nú hvorr þeirra
sinn kallara til að iækja gjafirnar. Einn færði Antínó-
usi stóran, þrýðliegan mottul, alla vega litan, á honum
voru ekki færri en 12 krókapor úr gulli, sem féllu í
fallega beygdar lykkjur. Annar færði Þorýmakkusi hag-
lega tilbúna hálsfesti úr gulli, hún ljómadi eins og sól,
því kassarnir í milli voru af lýsigulli. Tveir sveinar
ferdu Þorýdamanti vöndud eynagull með þremur töl-
um í, stein af þeim mikil segud. Einn sveinninn kom
með hálsgjörð heiman frá höfðingjanum Þísander Þo-
lyktorsfyni, það var hin segursta gerseni; og sína gjöf-
ina færði hvorr af Afkeum. voru það allt sagrar gjaf-
ir. Eptir það gekk hin ágæta kona upp á lept, fóru
þjónustumeyarnar með henni, og báru þær sögru gjafir.

Nú fóru bidlarnir þángad sem dansleikurinn var og
hinn unuvarfulli saungur, skemtu sér þar, og bidu þess
að kvöldadi; og meðan þeir voru að þeirri skemtan,
datt það dimma kvöld á. Samfundis létu þeir upp
setja í höllinni þrjá eldpalla, til að lýsa höllina; lögdu
þeir í kríng á pallana þurkadan eldivid, fyrir laungu

skrælnadan og gagnþurran, nýklofinn með øri, þar létu þeir og blys á medal; gengu ambáttir hins þolgóða Odysseifs að til skiptis, og glæddu elduna. Hinn seifsborni, ráðagóði Odysseifur taladi þá til þeirra: Þér ambáttir Odysseifs konungs, þessi er lengi hefir á burtu verið, gángid til þeirra herbergja, er hin virdulega drottning byggir, sitjid þar hjá henni í herberginu, henni til skemtunar, og spinnid band eda kembid ull. En eg skal annast, að aungvum þessara skal ljós skorta; því þó þeir vilji vaka til lýsingar, skal ekki bilbug á mér finna, því eg hefi mjög margt þolad. Eyo mælti hann, en þær hlóu, og litu hvor upp á aðra. Þá atyrðti hann hin kinnfagra Melantó smánarlega. Fatir hennar hét Dolíus, en Penelopa ól hana upp, sem hún væri dóttir hennar, og gaf henni barnagull til að leika sér að. Þó gekk henni ekki til hjarta sú hugraun, sem Penelopa hafði, heldur lagði lag sitt við Þórýmakkus, og unni honum. Hún atyrðti Odysseif með þessum smánar orðum: Þú ert eitthvad ekki með öllum mjalla, gestur hinn vesæli, þar sem þú vilt ekki gánga út í smidju eda út í skraffhús (skála) til að sofa, heldur slótrir hér og lætur allt á þér vada. Eða er þessi ofkæti í þér, af því þú hafdir sigur yfir húséganginum, honum Trusi? Það skyldi ekki verda, að einhverr gengi seinn til móts við þig, sem meiri væri fyrir sér, en hann Trus, berdi þig um höfundid með hnúum og hnesum, og ræfi þig svo alblóðugan út úr stofunni. Hinn ráðagóði Odysseifur leit til hennar reiduglega, og sagði: Og jeg skal upp á stundina fara til hans Telemakkusar þarna og segja eptir þér, tæsan þín, fyrir orðin, sem þú brúkar, svo hann skal hoggva þig í sundur lid fyrir lid, þar sem þú skendur. Eyo mælti hann, og skaut með

Þessum orðum ambáttunum skelf í bringu; Þær stýttu sér út úr stofunni, og stjórudu undir þeim sæturnar af hræðslu, því þær hugludu, að honum væri alvara. En hann nam stadar hjá eldþöllumum, og gerði að logunum, og hafði augun á öllum þöllumum, en var þó að hugsa um annað með sjálfum sér, sem seinna kom fram. Atna lét þá vesku bidla ekki með öllu hárta móðgandi smáarorðum, til þess Odysseifi Laertesfyni skyldi verða enn sárara í skapi. Þorýmaffus Polybusson tók svo til orða við bidlana, og dró spott að Odysseifi, því hann vildi koma félögum sínum til að hlæa: Skyldid til, þér bidlar ennar viðfrægu drottningar, meðan eg segi það sem mér dettur í hug. Ekki hefir þessi maður komid í höll Odysseifs án einhvörrar sérlegrar ráðstöfunar guds. Mér sýnist þjámi leggja út af honum og upp af höfði hans, rétt eins og af blysunum; því ekki sést minnsti vottur til hára á höfði honum. Að því mæltu sagði hann við Odysseif borgabrot: Væli þú vildir, gestur, verða kaupamaður hjá mér, ef eg vildi taka þig, til að tína saman þyrena og gróðursetja hávarin tré á einhvörju útbúi mínu? Þú skyldir fá nægilegt kaupgjald, og nógan matinn skyldi eg þá gefa þér, og söt utan á þig, og skó á sæturnar. En eg býst ekki við, að þú nennir að ganga að vinnu, þar sem þú ekki hefir öðru vanið en ómennsfuwerkum einum; hitt mun þér ljúfara, að ganga um byggdir og sníkja þér út mat til að láta í hit þína, sem aldrei verður fyllt. Þinn ráðagóði Odysseifur svaradi honum og sagði: Þú segdir annað, Þorýmaffus, ef við ættum báðir að keppast hvörr við annan í vinnu, einhvörustadar þar sem loðid væri, á vortíma, þegar dag væri farid að lengja, og skyldi eg hafa fallega lagadan lji, og þú annan, eiss

göðan; skyldum við svo reyna okkur, hvort betri verk maður væri, og vera fastandi allt til rökfurs, en grasid skyldi vera nóg. Eða þá, ef við hefðum tvö naut að feyra, þau skyldu vera útvalin, brúndótt, stór, bardi vel alin, jafngæmul, jafusterk og óbilug til þols, skyldum við hafa fjögur plóglönd að erja, og jarðvegurinn láta vel undan plógunum: þá skyldir þú sjá, hvort eg gæti haldið einlagt fram beinni vístunni. Eða þá, ef Kronusson léti einhvörn ófríd að hendi bera í dag, og eg hefði skjöld og tvö spjót, og hjálm, allan úr eiri gjörvan, sem vel félli að höfði mér: þá skyldirdu sjá, hvorninn eg skyldi berjast í bjósti fylkingar, og þá skyldirdu ekki þurfa að briggja mér um hitina. En þú ert ofstopafullur og ónuglega lyndtur, þykist mikill fyrir þér og hafa bein í hendi, af því þú ert með fáum mönnum, og aungvum þeim, sem dád sé í; því ef Odysseifur væri heim kominn í fædurland sitt, þá spái eg, að þó hallar: dyrnar hérna séu ærid víðar, mundu þær þó verða þér þraungar útgaungu, þegar þú færir að flýja fram eftir fordyrinu og út. Svo mælti hann, en Þorýmáttus varð við þetta afarreidur, leit til hans illilega og sagði: Eg skal senn gjalda þér það grálega, þú armi gestur, að þú talar svo djarflega í margmenninu, og sést ekki fyrir. Annadhvort er, að vinid hefir svifid á þig, ellegar þetta er þitt lundarlag, sem alltaf lodir við þig, að hreyta fram ónýtum ordum. Þá hann hafði þetta sagt, tók hann fótafórina, en Odysseifur settist niður hjá knjáin Amfinomusar frá Dúliksey, því honum stóð ótti af Þorýmáttus; en Þorýmáttus laust hægri hönd byrlarans, svo vatnskannan féll og skall í gólfid, en hann rak upp hljóð, og datt upp í lopt á jörðina. Gerdu bidlarnir nú mikinn hávada í þeim fluggalegu

herbergjum, og þá sagði einhverr þeirra, í því hann leit til þess, er næstur honum sat: Það væri óskandi, að þessi gestur hefði bedid bana einhverstadar annarstadar á flakki sínu, áður en hann kom hingað; þá hefði hann ekki vakid hér slíka styrjöld. Nú þar á móti þráttum vér um fátæka forumenn. Það er ekki von, að nokkur ánægja geti orðid að góðri veizlu, þegar það ræður, sem verra er. Sá ágæti höfðingi Telemakkus talaði þá til þeirra: vesælir menn, þér tákid nú til að gjörast ódir, og féid nú ekki dulid, að þér hafid neytt matar og drykkjar í óhöfi; það er eins og einhverr gud æfi yður upp. Nú er ráð, þar þér hafid snædt til hlítar, að þér gangid heim, til að taka á yður nádir, þegar yður þykir mól til sjálfum; því eingum vísa eg á burt hédan. Evo mælti hann, en þeir bitu allir á varirnar, og furdadi á, hvað Telemakkus var djarsmæltur. Þá tók Amfinómus til orða og sagði: Einginn má reidast sanmælumum, gódir menn, eda svara þeim illu. Látid nú af að hvelja gest þenna, eda nokkur af þællum þeim, sem eru á heimili hins ágæta Odyseifs. Nú skal byrlarinn skenja á bordkerin, skulum vér þá dreypa dreypiförn, og að því búnu ganga heim, að taka á ós nádir, en láta Telemakkus annast gestiinn í herbergjum Odyseifs, því hann leitadi hælís í hans húsi. Evo mælti hann, og féll þeim öllum vel í ged, það sem hann sagði. Þólingurinn Núlíus, kallari frá Dúlíksey, blandadi vínid í skaptkerinu, hann var þjón Amfinómusar; hann gekk til hvors manns, og fékk hvörjum sinn bikar; en þeir dreyptu þeim sælu gudum, og drúcku svo hid hunángsæta vín. En er þeir höfdu dreypt, og drúckid, sem þá lysti, gekk hvorr heim til sín, og fóru að hátta.

Odysseifs Drápa.

Títtjándá bók.

Sinntak: Odysseifur og Telemakkus koma vopnunum undan. Odysseifur átal við Pene= Iopu, og segir henni frá ferðum sínum, hún læt= ur gjöra honum fótlaug, og þá þekkir Eurýklea, fóstura hans, hann á øri á fætinum eptir sár, sem hann fyrir meir hafði fengid á dýraveidum. Pe= nelopa segir Odysseifi draum sinn; hún ræd= ur það af, að giptast þeim af bidlum hennar, sem hogsterkastur sé og beinskeystastur; því næst geng= ur hún til hvílu.

Sinn ágæti Odysseifur var nú eptir í höllinni, og var að hugsa um að fyrirfoma bidlunum með tilhjálp Atenu. Hann taladi þá þegar til Telemakkusar skjótum ordum: Nú skaltu taka öll hervopnin og láta þau inn; en þegar bidlarnir sakna þeirra, og fara að spyrja þig að þeim, þá skaltu tala til þeirra blíðlega svo feldum ordum: Eg tók þau úr reiknum, skaltu segja, þau eru nú öll því, sem þau voru forðum, þegar Odysseifur skyldi þau eptir, áður hann fór til Trójuborgar, því það hefir fallid á þau, þar sem svælan hefir náð að komast að þeim. Þar að auki skaut einhverr gud, skaltu segja, í brjóst mér nokkuru, sem meira vardar: ef svo kynni til að bera, að þér yrðud víndrukúir, að deila kæmi meðal yðar, þá vildi eg ekki, að þér bærust vopn á, og gerðud þar með veizluspjöll

og smánuðud bónord yðar; því sjálfst ladar veganda vopn. Evo mælti hann, en Telemakkus gerdi, sem fadiv hans bauð, kalladi á Þorýflean, fósturu sína, og sagði: Gerðu nokkud fyrir mig, fóstura mín, að þú halde ambáttunum inni í herbergjum sínum, meðan eg kem fyrir þeim ágætu vopnum födur míns uppi á geymslu-loptinu; þau hafa legid hér í stofunni umhirdingarlaus, af því fadir minn hefir ekki verid við, og hefir því fallid á þau í reyfnum. Eg hefi hingað til verid athugalauð um þau, en nú ætla eg að hirta þau þar, sem reyfjars svælan kemst ekki að þeim. Hin færa fóstura Þorýflea svaradi honum: Eg vilði óska, sonur sæll, að þú fengir þó einhvörtíma skynbragd á, að annast heimilid og gæta allra eigna þinna. En heyrdu til! hvör á að fara með þér, og halda á ljósinu, fyrst þú bannar ambáttunum að ganga fram? Því annars gætu þær lýst þér. Eá greindi Telemakkus svaradi henni: Það skal gesturinn þarna gera; því aungvann þann, sem er á mínum kosti, vil eg láta vera yðjulausann, enn þótt lángrferdamadur sé. Evo mælti hann, en hún hugfesti orð hans, og skaut loku fyrir dyr hinna byggilegu herbergja. En þeir spruttu upp, Odysseifur og hans frægi sonur, og báru inn hjálmana, þá bjúgrendu skyldi og hin oddhvöfsu spjót. Pallas Atena gekk á undan þeim, og héldt á gulllampa, og lét hjart verða allt í fríngum þá. Þá sagði Telemakkus við födur sinn: Mikil furða er þetta, fadir minn, sem nú ber fyrir augu mér; mér sýnist stofuveggirnir, hinat sögru veggjalautir, furusýllurnar og hinar háttgnæfandi síður ljóma allar, eins og logandi eldur. Hér er víst inni einhvört af þeim gudum, sem byggja hinn víða himin. Hinn ráðagóði Odysseifur svaradi honum og sagði: Þegi þú,

geym þetta með sjálfum þér, og grenslast ei þar eptir. Þetta er vandi gudanna, sem á Olympi búa. Gaff nú til hvílu, en eg ætla að verða hér eptir, til þess að ertu ambáttirnar, og vekja enn fremur nýlingagirni móður þinnar, sem sorgbitin mun spyrja mig allskonar titinda. Evo mælti hann; gekk Telemakkus þá með logandi blisum út úr stofunni, til að háttu í því svefnherbergi, sem hann áður var vanur að hvíla í, hvort sinn sem sætur svefni kom á auga hans. Hann lagdist nú og þar til svefns, og beid lýsingar. En hinn ágæti Odysseifur var eptir í stofunni, og var að hugsa um að fyrirfoma bidlumum með aðstod Atenu.

Hin vitra Penelopa gekk nú út úr herbergi sínu, til Artemis eda hinn gullföggu Afrodítu. Dálægt eldinum var settur legubekkur handa henni, sem hún var von að sitja á; hann var lagdur fílsbeini og sífri, hafði smidurinn Demalíus smíðað þann bekk forðum, og gert undir nidri fótaskör til að standa á, og var hún áföst við bekkinn sjálfan, en yfir bekkinn var breiðt stórt gærufinn. Hin vitra Penelopa settist á þenna bekk. Þá komu ambáttirnar fram úr herberginu, og tóku kurt alla vistina, sem og bordin og þau bordker, sem þeir ofurhugudu bidlar höfðu afdrúkkid; þær steyptu eisuinni á gólfid úr eldpottunum, og hlódu þar á aptur miklu af nýum eldivid, til að lýsa og verma stofuna. Þá atyrðti Melantó Odysseif í ødru sinni, og sagði: ætlardu enn þá, gestur, að reika hér um stofuna, og það á náttarþeli, svo einginn hefir næði fyrir þér? ertu á gægjum eptir okkur kvennsólfkinu? Gardu á dyr, aumínginn þinn, og láttu þér nægja, að þú hefir fengið matinn í þig, ellegar jeg skal steygja í þig eldibrandi og reka þig út. Hinn ráðagóði Odysseifur leit til

hennar með reidisvip, og sagði: Svad kemur til, ambáttin þín, ad þú slæst sona upp á mig í vondsku? Er það af því, ad eg er óhreinn og í vöndum fótum, og bid mér ólmusu um bygðarlög manna? En neyðin þrýstir mér til þess; fátæklingar og fœrumenn eiga þátt í slíku. Þær voru tíðirnar, ad eg átti og hamíngju; láni ad fagna og átti audugt bú, gerdi eg þó mörgum fœrumanni gott, sem til mín kom, hvørsu aumlegur sem hann var, og hvørs sem hann viðþurfti. Eg átti og ótal þræla, og marga hluti adra, sem þeir einir eiga, er velsældarmenn eru og audmenn eru kalladir. En Seifur Kronusson brá þessu láni, því sá hefir verid hans vilji. Eins mætti svo fara, ad rembi'ætid lækkadi í þér, konukind, sem þú nú hefir um fram adrar ambáttir. Svört veit, nema húsmodir þín reidist þér fyrir eitthvad, og láti þig kenna á hördu, eda þá ad Odysseifur komi heim, því ekki er enn fyrir von komid um það. En þó hann væri undir lok lidinn, og hans eigi framur heim von, þá er þó Appolloni svo fyrir þakkanda, ad Odysseifur á esnilegan son, þar sem Telemakkus er, sem nú er kominn á þann aldur, ad hann hefir gát á, ef einhver ambáttin er offrekjus full á heimilinu. Esv mælti hann, en hin vitra Penelope heyrði, hvad hann sagði; hún deildi þá á þernuna, tók til orða og sagði: Fullvel veit eg, þú djarfa og óvísna ambátt, hvört stórrædi þú hefir með höndum, og mun það sjálfri þér í koll koma. Þú hasdir þó heyrð mig sjálfa segja, svo þér var það fullkunnugt, ad eg ætladi ad spyrja gestinn ad manni mínum hér í höllinni, sökum þess ad sorgin gengur svo fast ad mér. Ad því mæltu taladi hún til matseljurnar Þorýnómu: Komdu hingat með stól, Þorýnóma, og breiddu feld

yfir hann, skal gesturlun sitja þar á, og skulum við hafast orð við, því eg vil spyrja hann títtjándi. Svo málti hún, en Þorýnóma brá við skjótt, sókti stól og setti fram á gólfid, og breiddi yfir hann gærusfínn. Ald því búnu settist hinn Þolgódi, ágæti Odysseifur á stólinn, en hin vitra Penelopa tók svo fyrri til máls: Fyrst vil eg spyrja þig, gestur, ad því, hværr þú sért, og hværra manna; hvar áttu heima, og hvar bíta for- eldrar þínir? Hinn ráðagódi Odysseifur svaradi henni og sagdi: Traudlega mun nokkur sá daudlegur madur finnast í völdri veröldu, sem leggi þér last til, drottning, því frægd þín fer svo langt, sem himininn nær; það fer orð af þér, eins og af einhvorjum ágætismanni eda þeim gudhræddum konungi, sem rædur yfir sjölmennri og hraustri þjóð, og verndar lög og réttindi; af því stjórni fer honum giptusamlega úr hendi, þá ber hin dökkva jörð hveiti og bygg, trén svigna af aldinum, ærnar eiga lómbin ódum, og fíffurinn gengur ad landinu, svo ad landsfólkið lifir sælu lífi undir hans stjórn. Þessvegna skaltu nú heldur spyrja mig ad einhverju öðru hér í höll þinni, en fréttu eptir ætt minni og fædurlandi mínu, svo þú ekki fyllir huga minn med enn meiri sorgum, þá eg minnist þess; því eg er mikill raunamadur. Mér sómir ekki heldur, ad sitja kveinandi og grátandi í annara manna húsum, eins og það ekki er höllt fyrir mann, ad vera ættid síþyrgjandi. Vera kanna líka, ad einhverv ambáttanna, edur og þú sjálf, lái mér það, og haldi, ad eg stjóti í tárur, af því eg sé ólvadur. Hin vitra Penelopa svaradi honum: Gestur, þínir ódaudlegu gudir hafa drepid niður atgervi míni, bædi verti og vænleif, síðan ad Argíar fóru upp til Ílusbergar, og Odysseifur, madurinn minn,

med þeim. Ef hann væri nú heim kominn að annast þú mitt, þá mundi vera meira og segra til mín að spyrja. En nú er eg sorgbitinn, þar ed Gud hefir látid mér svo margt mótlæti að hendi bera. Þessvegna þinni eg hvorki gestum, né naudleitamonnum, né heldur sendimonnum, sem fara í alþjóðleg erindi; því hjarta mitt er vanmegnad af sökundi eptir hann Odysseif minn. Bidlarnir vilja flýta giptingu minni en eg beiti brögðum við. Fyrst blés einhver gud mér því í þróst, að eg setti upp mikinn ves, og óf smágjörva og um; málsmikla vod í herbergi mínu. Síðan sagdi eg til þeirra: þér úngu menn, sem nú bidjid mín, þar ed Odysseifur er dáinn, bídid, þó yður sé annnt um að ná ráðahag við mig, unð eg hefi lokid við dükinn, því mér er ekki um, að vesturinn verði mér ónýtur; það á að verða náklædi handa æðlingnum Laertes, þegar sú fladvæna Banagyðja, sem vædur fyrir daðanum, er manninn leggur flatan, hefir yfirbugað hann. Því vera kann, að komur Æfka hér í landi lái mér, ef hann liggur umbúðalaus, svo audugur madur. Svo mælti eg, og féllust þeir á þetta; óf eg svo hinn mikla ves á daginn, en rafti upp aftur á næturnar við ljós. Þannig fékk eg leynt þessu í þrjú ár, svo Æfka grunadi ekki. En er það fjórða ár gekk í gard, og ný misseri komu að hendi, þá voru þernurnar svo ósvífnar og flæytingarlausar, að þær komu öllu upp um mig, komu þeir þá að mér, þar sem eg var að verkinu, og átöldu mig hardlega. Þannig neyddist eg til að ljúka við vesinn, þó mér væri það móti flapi. Get eg nú ekki lengur undan ráðahagnum florað, og hefi eingin úrræði frammar; því foreldrar mínir reka eptir mér að giptast, og senur minn univ illa sínum hlut,

sidan hann er ordinn þess vífarí, að bidlarnir eta upp eigur hans. Því nú er hann ordinn fulltíða maður, svo hann er fær um að veita búinu forstöðu, og Seifur er tekinn til að veita honum vörðingu. En hvað sem þessu líður, þá seg mér nú ætt þína, og hvadan þú ert upprunninn; því ekki muntu vera kominn af forni eik, eda úr hómrum hlaupinn. Þinn ráðagóði Odysseifur svaradi henni og sagði: Þú heidvirða kona Odysseifs Laertessonar! ætlar þú enn ekki að láta að spyrja mig um ætt mína? Eg skal þá segja þér frá henni. Að sönnu muntu við þetta auka á þá sorg, sem eg nú hef; því von er, þó þeim manni sé sárt í skapi, sem eins lengi hefir í burtu verið frá fæðlandi sínu, eins og eg, hrakizt um mörð bygðarlög manna, og þolad ymsar raunir. Eigi að síður skal eg segja þér frá því, sem þú spyr mig að og þér er forvitni á að vita.

Miðt úti á því dymma hafi er land nokkurt, sem heitir Krítey, það er fagurt land og frjóffamt, og umflorid af sjó. Þar búa svo margir menn, að varla verður tölu ákomid, þar eru núú tígir borga, og skiptast þar tungumál mjög ýmislega, því þar eru Akkear, þar eru hinir hugstóru Frumkríteyingar, þar eru Kýðónar og hinir þrífleikdu Dórar, og hinir ágætu Pelasgar. Ein af þessum borgum heitir Knósus, þar var Mínos konungur í núu ár, málvinur hins mikla Seifs; hann var faðir fædur míns, hins stórhugada Deukalíons. Við vorum synir Deukalíons, Idomeneifur konungur og eg. Idomeneifur fór á stafubognum skipum til Musborgar með Atreífsonum. Nasu mitt er allfrægt, eg heiti Eton, var eg yngri að aldri, en bróðir minn var eldri og meiri fyrir sér. Þar já

eg Odysseif, og gaf honum gestgjafir; því þegar hann ætladi til Trójuborgar, þá hrakti stórvidri hann frá Malíuhæfða, og bar hann til Briteyar; hann kom skipi sínu upp í Amínísusá, þar sem heilir Ílitýu er, þar var hættuleg höfu, og komst hann nauduglega undan of-
 vidrinu. Undir eins og hann kom til borgarinnar, spurdi hann að Idomeneifi, kvadst hann vera ástær og heid-
 virdur gestfélagi hans; en hann var þá farinn með þau stafuboggu skip til Ílusborgar fyrir 10 eða 11 dögum. Eg leiddi Odysseif heim til hallarinnar, og tók honum gestbeinlega, og gerði við hann ástúðlega, því gnógt var til innan hallar; gaf eg honum og fé-
 lögum hans, sem með honum voru, byggmélökur og skært vín og naut til sláturs, að þeir hefðu það til sadnings sér; safnadi eg þeim gjöfum hjá alþýðunni. Þinir ágætu Afkæar dvöldu þar 12 daga, því þeir voru vedurfastir í nordanstormi svo hvössum, að ekki var stædt á landi, hafði einhverr gud gert það vedur í reidi sinni. A þrettánda degi féll vedrid, og lögdu þeir þá til hafs. Þó eil þessi saga væri uppdiktud, kom hann henni þó fyrir svo líkindalega, að hún sýndist sennileg. Og sem Penelopa heyrði söguna, þá hrundu henni tár, og yfirlitur hennar hjadnadi. Eins og snjó, sem drifid hefir í útnyrðingi, þydnar á háfum fjöllum í landsynnings hláku, svo vortur kemur í árnar vid leysinguna: eins hjödnudu hennar fridu tinnar, þegar hún útjós tárunum, og grét manninn sinn, sem þá sat hjá henni. Odysseifi gekkst hugur vid sorgar-
 kvæin konu sinnar, en þó stódu augun í honum og bærðist ekki, heldur enn í þeim væri horn eða járn; svo vardist hann tárunum kænlega. En er hún hafði svals að sér á þeim táruga harmi, tók hún aptur til orða,

og sagði við hann: Þú ætla eg að gera raun til, gestur, hvort það sé satt, sem þú segir, að þú hafir gift mann minn og hans ágætu svurnauta í höll þinni. Lýstu fyrir mér að nokkuru klæðum þeim, sem hann var í, og hvornig hann sjálfur var í hátt, svo og félagum þeim, sem með honum voru. Þinn ráðagóði Odysseifur svaraði henni og sagði: Bágt verður fyrir mig, drottning, að segja þér það, þar sem svo langt er, síðan við höfum sézt, því nú er á tuttugasta ár, síðan hann fór þaðan, og burt frá fædurlandi mínu. Eigi að síður skal eg segja þér það, sem mig rekur minni til. Þinn ágæti Odysseifur var í skjólgóðri purpuraskikkju tvíbrotinni, á henni var gullþar með tveimur augum. Framan á þarinnu var gert hagvirki: Þar var á hundur, sem héldt á flekkóttum hindarkálf í frammlöppunum, og hvesti rakkinn augun á kálfinn, meðan hann var að sprikla; en á því furdudu sig allir, hvorsu það var gert, að hundurinn hvesti augun á kálfinn, meðan hann var að kyrkja hann, og hvornig kálfurinn sprikladi fótunum, til þess að losa sig, og þó voru þeir báðir úr gulli gerdir. Eptir því tók eg líka, að Odysseifur var í ljómandi fyrtili, hann var eins mjúkur og himna á þurrum hnapplauk, en svo lýsti af honum, sem af sólu; varð mörqu af kvemfólkinu næsta starshnt á hann. En eitt vil eg segja þér, sem þú skalt taka eptir: Það veit eg ekki, hvort þetta var hvors dags klædnadur hans, eða hafði einhverr af vinum hans gefið honum þessi klædi, þá hann gekk á skip sitt, eða þá einhverr gestfélagi hans; því Odysseifur var vinsæll af mörgum, og fáir voru honum líkir af Ækeum. Eg gaf honum eirsverd og fallega purpuraskikkju tvíbrotna og dragfyrtil, og lét fylgja honum til skips með mikl-

um virktum. Kallari nokkur var í för með honum, litlu elbri en Odysseifur; eg skal segja þér, hvortinn hann var í hátt: hann var beginn í herdum, dökkur á horundslit og hrokkinhærdur; hann hét Eurybates, virðti Odysseifur hann meir en adra forunauta sína, því hann var honum lyndislíkur.

Evo mælti hann, og vakri með þessari sögu upp hjá henni eum meiri sorgar laungum, því hún kannadist við þær jarðeiknir, er Odysseifur lýsti svo glögglega fyrir henni. En er hún hafði svalað sér á þeim táruga harmi, þá svaradi hún honum aptur og sagði: Þó þú, gestur, hafir áður fyrir meir verið aurnaleyfingur, þá skal eg þó nú hafa þig í kærleikum og virðingu, medan þú ert í höll minni; því eg tók sjálf þessi klæði, rétt eins og þú lýfir þeim. úr geymslusafnum, og fékk honum þau samambrotin; eg hafði sjálf látið það fallega par á skikkjuna, honum til búningabótar; en manniun minn fæ eg aldrei að sjá aptur, heimfominn í sitt kára fódurland. Hefir því Odysseifur illu heilli farid þessa sjóferd til að sjá ólánsborgina Ilusborg, sem eg aldrei má nefna. Þinn ráðagóði Odysseifur svaradi henni og sagði: Þú heidvirða kona Odysseifs Laertessonar, ófrídka þú eigi lengur þíun fagra litarhátt, og lát eigi hjarta þitt sundur renna af harmi eptir mann þinn! Og láí eg þér það þó ekki; því hvor kona, sem misfir eiginnmann síun, sem hún hefir átt börn við, grætur lát hans, enn þótt hann ekki væri annar eins maður og Odysseifur, sem menn segja líkan vera gudunum. Hættu þessum harmi, og taf eptir því, sem eg segi; því eg skal segja þér fyrir satt, og ekki leyua þig því, að eg frétti nýlega í Tesprótalandi hér nálægt, að Odysseifur er á lífi, og hans bráðum heim von; hefir hann

medferðis margar ágætar gersemar, sem hann hefir fengið í þar í landinu gefins; en sína tryggu förumauta og skip sitt misti hann á því dimma hafi, þá hann fór frá eyggi Trínakíu, því bæði Seifur og Helius voru honum reidir, fyrir það að förumantar hans höfðu drepð í naut Heliusar; fórnast því allir félagar hans á því brimórta hafi, en aldan rak sjálfan hann upp að landi á skipshjólum vid land Seaka, sem eru jafnsælir gudunum; þeir tóku honum ástjámlega, eins og hann væri einhvorr af gudunum, gáfu honum stórgjafir, og vildu greiða för hans heim, svo honum yrði vid aungvu hætt. Fyrir laungu hefði Odysseifur getað verið hínagð kominn, en honum hefir þótt betra, að fara víða um lönd og afla sér fjár; því svo var Odysseifur hvörjum manni séðari, að enginn þurfti vid hann að keppa. Þetta sagði Sídon mér, Tespróta konungur, og sór að mér áheyra, þá hann var að dreyfa dreyppiförn í höll sínni, að skip hans væri frammi sett, og menn til farar ráðnir, sem skyldu flutja hann heim í sitt kára fœdurland. En mig lét hann fara frá sér áður; því svo stóð á, að eitt skip, sem Tesprótar áttu, ætlaði til hinnar hveitisfrjófu Dúlikseyar. Kóngur sýndi mér og alla þá fjármunt, er Odysseifi höfðu bættst; eg held hann gæti fædt annan mann til, allt fram á tíunda mannsaldur, svo voru þær gersemar margar, sem hann átti í geymslu í herbergjum konungssins. Konungur kvæð hann ferðast hafa til Dóðónu, til þess að heyra, undan því hálaufgáða eikitré gudsins, hvada ráð Seifur legði til, hvort hann skyldi koma heim til síns kára fœdurlands eptir svo lánga burtveru á allra manna vitordi eða leynilega. Eptir þessu er þá Odysseifar enn þá á lífi, og mun bráðum heim koma, mun hann ekki lengi hér ept:

ir fjærvistum vera frá vinum sínum og fædurlandi, og em eg alþíinn að vinna þér eia að -þessu. Því þad fyrst Seisur, sem æðstur er og máttugastur gudanna, víti þad eldstalli hins ágæta Odysseifs, sem eg nú er til kominn, að allt skal þad rétast, sem eg nú segi: Odysseisur mun koma hér til lands um næstu mánaða: mót á þessu ári, sem nú yfirstendur. Þin vitra Penelope svaradi honum: Eg vildi óska, gestur, að þetta rættist, sem þú segir; þá skyldir þú fá góðan greida og margar gjafir hjá mér, svo að hværr, sem yrði á vegi þínum, skyldi telja þig lánsmann. En þad er hugbod mitt, og þad mun sannast, að hværki mun Odysseisur framur heim koma, né heldur þú fá hér nokkurn farar: beina; því nú eru ekki héc á heimili aðrir eins for: gángsmenn, og Odysseisur var, meðan hans naut við — ávallt er mér eptirsjón að honum! — hværki til að taka móti virðuglegum gestum, né til að veita þeim far: argreida. Farid nú, þjónustumeyrar, og gerid gestinum fótlaug, búid honum hvílu og setjid til rúm með yfir: hæfnum og glæsilegum glitabreidum, svo honum verði vel hlýtt til morguns. En árla á morgun skalud þér lauga hann og smyrja, svo hann geti setid að dagverti í stof: unni með Telemakki; en hværr fá af bidlum, sem skapraunar manni þessum og móðgar hann, skal sjálfan sig fyrir hitta, fá maður hefir effert héc að gera þadan af, hværr sem honum þykir betur eða midur. Því hværsu máttu vita, gestur, hværr eg er fyrir þærum komum að hyggindum og ráðsnild, ef þú situr að veizlu í hokinni óhreingur til fara og illa klíinn? Skæmm er hævist: ar dvel manna. Hværr fá sem tjáir sig hardhjart: adan og er grimmur í skapi, honum bidur hværr maður bðls, svo lengi sem hann lifir, en þegar hann er látinn,

spotta hann allir. En sá sem er góður maður og tjáir sig sem góðan mann, hans lofstir víðfærgja ófunnir menn um öll lönd, og margir menn tala vel um hann. Hin ráðagóði Odysseifur svaradi henni og sagði: Þú heidvirða kona Odysseifs Laertessonar! eg skal segja þér það fyrir satt, að þegar eg fyrst fór á lángskipi frá hús um snjólagdu fjöllum í Krítey, var mér leidd að hafa ofan á mér yfirhafnir og glæsilegar glitábreidur; vil eg því eiga aðra eins hvílu, og áður hefi eg átt, þótt mér ekki hafi orðid mjög svesufamt á naturnar; því margu nótt hefi eg legid lélegu rúmi, og vakad til birtingar. Ekki er mér heldur um, að taka sótlaug, og eingin af ambáttum þeim, sem þjóna í húsi þínu, skal snerta sót minn, nema hér sé einhver gömul kona og nákvæm, sem ratad hefir í eins margar raunir, og eg hefi orðid að þola; sé sú til, þá held eg meini henni ekki að koma við fatur mína. Hin vitra Penelopa svaradi honum: Kæri gestur! eg má kalla þig svo, þar sem einginn gestur hefir enn komid í hús mitt frá útlöndum jafnviður, að mér hafi færari verid, en þú; því þú talar allt af miklum vitsmunum, og þó mjög orðfærlega. Hér er hjá mér gömul kona nokkur, sem hefir mörg vituleg ráð í brjósti sér; hún tók við vesælings mannum mínum, undir eins og hann var fæddur, og uppól hann og fósturadi með mikilli vakt. Hún skal þvo fatur þína, þó hún sé næsta hrum ordin. Stattu nú upp, vitra Euryklea, og laugadu þenna mann, hann er jafnaldri húsbónda þíns, og vera má, að Odysseifur hafi nú eins ellilegar hendur og fatur, því fljótt eldast daudlegir menn í mötgáningum. Eyo mælti hún, en gamla konan héldt höndum fyrir andlit sér, úthelti heitum tárnum, og tók til orða harmandi: æ, mig tekur sárt til þín,

sonur sæll! Sammarlega hefir Seifur lagt hatur á þig um fram adra menn, og ertu þó gudhræddur madur: Því enn hefir einginn daudlegur madur brendt svo mörög feit læri til fórnar hinum þrumuglada Seifi, og einginn fórnfært honum svo margar úrvaldar hundradsfórnir, sem þú hefir gert, þá þú hefir bedid, ad þér mætti andnast ad ná hraustri elli og koma upp þínum esuilega syni; og þó hefir Seifur látid þig einan heimkomu missa með öllu! — Vera kann, ad einhverjar þernur ókunnugra manna langt úti í löndum, þar sem Odysseifur hefir leitad gistingar í ágætri höll einhvers manns, hafi dregid spott ad honum, eins og þessar hinar ósvífnu amsbáttir, sem hér eru, gera gys ad þér; þess vegna viltu ekki heldur láta gera þér fótlaug, ad þú vilt komast hjá móðgun þeirra og margföldu spotti, og því hefir sú ultra Penelopa Þeriusdóttir sagt mér ad gera það, og em eg þess allfús. Nú mun eg þvo sætur þína, bædi fyrir sakir Penelopu, svo og sjálfs þíns vegna, því mér ganga til hjarta raunir þínar. En taktu nú eptir því, sem eg segi: margir raunamæddir gestir hafa hinga: ad komid, og þó má eg segja, ad eg hefi enn aungvan séd jafnlíkan Odysseifi, sem þig, hværki í vexti, né málsfæri eda gaungulagi. — Hin rídagódi Odysseifur svaradi henni og sagdi: Gamla kona, svo segja þeir menn, er okkur hafa séd báða, ad vid séum mjög líkir, eins og þú sjálf hefir eptir tekid og sagt. Svo mælti hann, en hin gamla kona tók fagraun eirpott, sem hún var von ad hafa til fótlaugar, helti þar í koldu vatni, sem þurfa þókti, og jóð sidan heitu þar saman vid. Odysseifur settist nú vid eldstóna, en snéri sér skjótt undan birtunni, því honum slaug þegar í hug, ad þá hún særi höndum um sig, mundi hún verda vör vid

örð, og mundi allt upp komast. Eðan gekk hún til, og tók til að lauga húsbónda sinn, varð hún brátt vor við örð. Það er hafði Odysseifur fengið af þeim aðburð, að gæltur nokkur hafði loftið hann með hvítri tønn sinni, þá hann eitt sinn fór til Parnasus til Awtolykús móturfödur síns og sona hans.

Awtolykús var allra manna slægvitrastur og viðsjálfastur í eidum; hafði gudinn Hermes sjálfur veitt honum það lén, því Awtolykús hafði optlega sært honum þægilegar brennisfornir, bæði sandalæri og hafralæri og því veitti Hermes honum fulltýngi sitt miðfunsamlega. Eitt sinn kom Awtolykús til hins frjóssama Ítökulands, og hitti svo á, að þar var þá nýfæddur dóttursonur hans; og um kvöldið, er hann hafði matazt, setti Euryklea sveininn á kné honum, tók til orða og sagði: hugsa nú upp eitthvört nafn, Awtolykús, handa þínum færa dóttursyni, sem þú óskadir svo þrúfaldt, að þér mætti auðid verða. Awtolykús svaraði henni og sagði: mágur minn og dóttir mín, gefið sveininum það nafn, sem nú mun eg ákveða: með því eg hínjagð til hefi verið óvinsæll af mörögum manni, karli sem konu, á hinni gagnauðugu jörð, þá skal hann hafa það kenningarnafn, að hann skal heita Odysseifur. En þegar hann er orðinn frumvarpa, og komi hann í höll móður sinnar á Parnasus, þar sem fjármunir mínir eru, þá skal eg gefa honum nokkuð af þeim, og láta hann fagnanda frá mér fara. Nú tókst Odysseifur ferð á hendur þáingad í því syni, að þiggja þær hinar sögru gjafir. Awtolykús og synir hans sögnudu Odysseifi með handabandi og blidum ordum, en Amfitea, móðurmódir Odysseifs, umfadmadi hann, og kysti höfud hans og bæði hans sögru augu. Þá bad

Ntolyfus sýni sína að efna til dagverðar; gerdu þeir, sem hann band, leiddu þegar inn 5 vetra gamlan ura í höllina, flógu hann og gerdu til. limudu hann allan í sundur, birtuðu sí an limina laglega, og stingu stóku þunnum upp á teina, og steiktu þau gætilega, og deildu síðan hvorjum sínu skamt. Þannig sátu þeir að veizlu allan daginn til sólarlags, og stórti ekkert, það er heyrði til jafudeildum máltíðum. En er sól var runnin og rokkva tók, gengu þeir til hólmu og tóku á sig nádir. En er sú árborða, rósfringrada Morgungytja kom í ljós, fóru þeir á dhraveidar, sýnir Ntolyfuss, og höfdu með sér veidihunda. Þinn ágæti Odysseifur var þar í för með þeim. Þeir gengu upp á Parnasus, það var hátt fjall og allt skógi varid, og komu þeir brátt upp á þá vedurnæmu hálsa. Selius var nýkominn upp af hinum lygna og djúpa Tardarstraumi, og skaut geislum á afurlendin; þá komu veidimennirnir upp í fjalldal nokkurn, runnu veidihundarnir undan þeim og røktu sporin, en Ntolyfussýnir gengu þar á eptir, og hinn ágæti Odysseifur með þeim, hann var næstur hundunum og hafði langt spjót í hendi sér. Þar lá stór gøltur í einum þykkvum skógarrunni; sá runnur var svo þéttur, að hvorki gátu hvassir þeyvindar blásid í gegnum hann, né hinn ljfsandi Selius skotid þángad geislum sínum, eða regnid þreyngt sér þar í gegnum; þar var allmikid lauffall í runninum. Gølturinn heyrði fótadun mannanna og hundanna, þegar þeir komu að honum, reis hann þá upp orðugur úr bæli sínu, þeytti hátt bustina, og var sem eldur brynni úr augum hans, gekk hann fram þángad, sem veidimennirnir voru. Odysseifur hljóp þá fyrstur til, og hafði á lopti lángspept spjót, sem hann héldt á, og

ætladi að leggja á geltinum, en galti varð viðbragðs
 sfiótari, og laust hann, og kom hæggið á fyrir ofan knéð;
 hafði gølturinn sfiótist að honum á svig, og sökk tann-
 sfiastinn djúpt og reif með sér mikid af holdinu, en nam
 þó ekki við beini. Odysseifur lagði sfiótinu á geltinu
 um, og kom í hægra bóginn, og gekk sfiótsoddurinn út
 annars vegar, féll galti þá grenjandi til jarðar, og lézt
 þar. Ntolyfús sfiur sfiorsfudu að geltinum, og bundu
 vandlega sár hins ágæta, godumlika Odysseifs, stiltu
 þeir svo blóðrásina, að þeir kváðu goldra yfir, og fóru
 að því bínu heim aftur til hallar fædur síns. En er
 Ntolyfús og sfiur hans hófdu grædt Odysseif að
 fullu, og gefid honum sfiarar gjasir, létu þeir hann
 gláðie gláðann frá sér fara til Itöku, hvar hann átti
 heima. Töku foreldrar hans honum feginnsamlega, þá
 hann kom heim aftur úr ferðinni, og spurðu hann tíð-
 inða, og um sár þad, er hann hafði fengið; en hann
 sagði þeim allt, sem farid hafði, að gøltur nokkur
 hafði lostid hann með hvíttri tønn sínni, þá hann
 fór á dýraveidar upp á Parnasus með Ntolyfús-
 sonum.

Hin gamla kona greip um ærid, þegar hún lagði
 lófana utan að sætinum, og kannaðist hún undir eins við
 þad, og hún þreifadi á því. Hún slepti þá sætinum
 nidur, féll fóturinn ofan í pottinn, svo að skall við,
 en porturinn valt um á hliðina, og vatnid heltist á gólfs-
 id. Kerlingin varð undir eins glæð og hrygg, augu
 hennar sfiyltust tára, og hún gat aungvu orði upp komid.
 Hún tók á fimm Odysseifs, og mælti: Sammarlega
 ertu Odysseifur, sonur sæll! og þekti eg ekki fyrr, að
 þú varst húfsbóndi minn, en eg hafði þreifad um þig
 allan. Þá hún hafði sagt þetta, rendi hún augunum

til Penelopu, og ætlaði að gera hana vara við, að maður hennar væri þar innan hallar; en Penelopa átti eingan kost á, að líta við henni aptur, eða verða nokkurs vör, því Atena hafði smíð huga hennar annað. En Odysseifur þreif til hægri hendi sinni, og tók fyrir háls kerlingu, en dró hana að sér með hinni, og sagði: Hví viltu steypa mér í ógæfu, fóstura mín! Þú sem hefir sjálf nært mig á brjósti þínu. Eg er nú heim kominn til míns fædurlands á tuttugasta ári, og hefi í margar raunir ratad. En fyrst þú varðst mín vör, og einhvört gudanna skaut þér því í brjóst, þá þegi þú, svo einginn annar fái þetta að vita innan hallar. Því það skal eg segja þér fyrir satt, og það skal framgengt verða, að ef gud lætur þá gæfugu bibla falla fyrir minni hendi, þá mun eg ekki þyrma þér, þó þú sért fóstura mín, þegar eg fer að drepa hinar ambáttirnar í höllinni. Hin verra Þorýflea svaradi honum: Enn að slíkt skuli þér af vörum líða, barn mitt! Þú veizt, hvað eg er gedfäst og óhviklynd. Eg skal ekki láta á neinu bera, heldur enn eg væri jafnfastur steinn eða járn. En eitt ætla eg að segja þér, sem þú skalt taka eptir. Fari svo, að Gud láti þá gæfugu bibla falla fyrir þinni hendi, þá skal eg telja upp fyrir þér ambáttirnar í höllinni, bæði þær sem óvirða þig og eins hinar, sem ekki eru þar í sekur. Þinn ráðagóði Odysseifur svaradi henni og sagði: Hví viltu ljá þeim fyrir mér, fóstura? Þess gerist eingin þörf. Eg mun sjálfur geta kannad þær grandt, og komið að raun um, hvær þu hvör þeirra er. Láttu heldur hljódt yfir þessu, og fel gudunum á vald, hvær þu af skipast. Evi mælti hann, en hin gamla kona gekk út úr stofunni, til að sækja fótlaugarvatn; því allt það vatn, sem hún ádur

kom með, hafði steygt niður. En er hún hafði langað hann, og smurt með víðsmjósvidar feiti, þá færði Odysseifur stól sinn aptur nær eldinum til að verma sig, og breiddi töttrana yfir orid. Hin vitra Penelopa tók þá svo til máls að fyrra bragði: Nú mun eg skamma stund hér eptir ega tal við þig, gestur, því senn er mál að ganga til hvílu fyrir hvörn þann, sem hugarángurs vegna má værdar njóta. En um mig er mjög ødru máli að gegna: einhver gud hefir lagt á mig ómælilega sorg; á daginn hefi eg það að sönnu mér til affreytingar í grátinum og harminum, að skoda hannyrdir mínar og Þjónustumeyanna í hebergi mínu: en þegar nóttin kemur, eg allir eru í hvílu gengur, þá ligg eg í rekkju mínni harmefull, og hladaft þá sárar sorgir alla vega utan um hjarta mitt og ýfa það. Eins og hin bleifa saunglóa, dóttir Pandarufs, sýngur fagurt fyrst á vorin, þar sem situr í þéttu laufi trjáanna, og breytir á ymsa vega sinni marghljóðudu rödd, harmandi Trýlus, ástkæran son sinn og Ætus komings, þann er hún eitt sinn vó með vopni ófyrirhynju: eins leikur hugur minn á tveim áttum um það, hvort eg, af virðingu fyrir sæng bónda míns og fyrir orðrómis sakir alþýðu, eigi að vera fyrir hjá syni mínum, og hafa stöðugt gát á öllu, eignum mínum, þernunum og mínni háreistu höll, eða eigi eg nú að ganga að eiga þann af Akkeum, sem gæfagastur er, og mín bidur hér í höllinni, og lætur flestar brúðargáfur af hendi vakna. Meðan sonur minn var barn að aldri og fyrirhyggjulaus, mátti eg ekki skilja við hús bónda míns og giptast øðrum; en nú, þegar hann er varinn madur og kominn á besta æfusskeið, þá mælist hann til, að eg fari heim aptur og burt úr höllinni, því hann unir því illa, að Akkear eti upp eigi

ur hans. Seyrdu, hvað mig hefir dreymt, og ráð þú drauminn: eg á hér 20 gæsir í hœllinni, þær eru því vanar, að eta hveitikorn upp úr vatni, og hefi eg opt gaman af að herfa á þær. Nú þókti mér stór, klóþjúg orni koma af fjalli ofan, hún braut þær allar á háls og gekk af þeim daudum, lágu þær hvör um aðra þvera hér í hœllinni, en ornin flaug upp í háfa lopt. Eg þóktist hljóða og bera mig aumlega í svefnum, en hinar fagurlofkudu konur *Æfæa* flyktust utan um mig, þar sem eg var að kveina hœrmulega yfir því, að ornin skyldi hafa drepid fyrir mér gæsirnar. Þá kom ornin aptur, og settist á þekjubrúnina, taladi til mín mannesæddu, og tók til að hugga mig: Vertu hughraust, dóttir hins víðfræga *Þaríus*, sagdi hún; ekki er þetta draumur, heldur heillavænleg vöfufjón, og mun hún á þér rætast: gæsirnar eru bidlarnir; eg, sem þér þókti áður vera orni, eg er bóndi þinn, og nú aptur heim kominn, og man veita öllum bidlumum illan dauðdaga. Þetta kvad ornin, en eg vaknadi af hinum sæta svefni, litadist um, og sá, að gæsirnar voru í hœllinni, stóðu við trogid, og áru hveitikornin, eins og vant var. Þinn ráðagóði *Odysseifur* svaradi henni og sagdi: Ekki tjáir að þýða þenna draum á annan veg, en efni liggur til, fyrst *Odysseifur* sjálfur hefir birt þér, hvörstu fara muni; er það nú ljóst, að öllum bidlumum er bani búinn, og mun einginn þeirra undan stjra feigd og fjörtjóni. Þin vitra *Penelopa* svaradi honum: Gestur, opt verda draumar ómerkilegir og einber lofsleysa, og eigi gengur það allt eptir, er fyrir mann ber. Því tvönn eru hlid hinna svipulu drauma, önnur hlidin eru af horni gjörd, en hin af sílsbeini; þeir draumar, er út koma um hid fágada sílsbein, það eru táltraum;

ar og markleyju draumar; en þeir draumar, er út koma um hornhíðin, eru sannir draumar, og þegar menn fá slíka drauma, þá rætast þeir. Nú hygg eg, að þessi hinn vöðalegi draumur, sem mig dreyndi, muni eigi um þetta hlid komid hafa, og hefði það þó verid óskandi, mín vegna og sonar míns. En eitt ætla eg að segja þér, sem þú skalt taka eptir. Nú fer í hönd sá óhamingjudagur, sem hrekur mig úr húsi Odysseifs, því nú ætla eg að esna til araleiks. Odysseifur var því vanur, að setja upp í ród ekki færri en 12 oxir í höll sínni, til að mynda og skiprengur; síðan nam hann stadar lánagan spöl frá, og skaut svo or í gegnum. Þessa þraut vil eg nú leggja fyrir bidlana. Þeim, sem hægast veitir að draga upp bogann með handastfi, og skitur oru í gegnum allar 12 oxirnar, honum skal eg fylgja til eiginorðs, og yfirgefa þetta fagra og gagnauduga hús bónda míns, sem eg hugsa að mér muni verda minnisstædt á síðan, og jafnvel dreyma til þess á næturnar. Þinn ráðagóði Odysseifur svaradi henni og sagði: Þú heidvirða kona Odysseifs Laertessonar! fresta því eigi, að esna til þessa leiks í höllinni, því fyrir mun hinn ráðagóði Odysseifur koma hín gáð á fund þinn, en menn þessir fá með handastjórn dregid upp streng þessa hins fágáða boga, og skotid or í gegnum araraugun. Þin vitra Penelopa svaradi honum: Ef þú vildir, gestur, sitja hjá mér hér í höllinni og skemta mér, þá mundi mér ekki síga svesfu á augu. En það má með aungvu móti vera, að madurinn sé ávallt svesulaus, því hinir ódauðlegu gudir hafa á skapad hvorjum dauðlegum manni sitt hlutfall. Eg vil því ganga upp á lopt, og leggjast í rekkju mína, sem er þegjandi vottur til minna andvarpa, og hvað eptir ann:

ad hefir vöfnad af tárur mínum, síðan ad Odysseifur fór úr landi til ad vitja hinnar óhamingjusamlegu Nisborgar, sem eg aldrei má nefna. Þar mun eg hvíla, en þú leggst niður hér í hollinni, og annaðhvort bíu um þig á gólfinu, eða ligg í því rúmi, sem upp er búid handa þér. Ad því mæltu gekk hún upp á hinn glæsilega loptal; ekki fór hún þángad einsömul, heldur fylgdu henni nokkurar Þjónustumeyar. Og sem hún var upp kominn á loptid med Þjónustumeyum sínum, þá tók hún til ad gráta Odysseif, sinn ástæraum mann, uns hin bláeyga Atena lét sætan svefn síga á augu hennar.

Odysseifs drápa.

Tuttugasta bók.

Sinntak: Odysseifur liggur vakandi um nóttina, þar til Atena svæfir hann; hann vaknar vid harmatölur konu sinnar, og fær heillavænlega fyrirburdi. Næsta dag er túnglómuhátid, og er þá búizt um í hollinni. Sjardmennirnir koma med blótfé til hátidarinnar; Odysseifur reynir hug Síletíusar. Vidlarnir ráða Telemaffusi bana, en aptraft frá því, setjast ad veizlu: Odysseifur er lostinn med hnútu, og spámadurinn Teóflýmenus burtrekin. Mörgu bregdur nú kynlega fyrir bidlana ad veizlunni, og er sem þeir séu brádfegir og heillum horfnir.

Stinn ágæti Odysseifur bjó um sig í framhúsinu, hann breiddi undir sig vélta nautshúð, og þar ofan á mörög gærufinn af saudum þeim, sem Affear slátrudu þar með degi hvörjum. Þegar hann var laegtur fyrir, breiddi Þorýnoma yfirhöfn ofan á hann; lá Odysseifur þar vakandi, og var hugsaandi um það, hverju hann mætti vinna bidlunum eitthvört mein. Umbáttir þær, sem voru því vanar laungum og laungum, að hafa mök við bidlana, gengu nú út úr höllinni, þær flísudu hvor framan í adra og voru hinar látustu. Þá varð hjarta Odysseifs uppvægt í brjósti hans, velti hann því fyrir sér í huga sínum á margar lundir, hvört hann skyldi heldur hlaupa á fætur og drepa þær allar hvs ja með annari, eða skyldi hann enn leyfa þeim að leika lyst sína við þá yfirgángsömu bidla í hinnska og síðasta sinni. Sjarta hans gnóllradi í honum innanbrjóstis, eins og greyhundur, sem hvarflar í kringum nýgotna hvolpa sína, og urrar að ókunnugum manni, og býst til að hlaupa í hann; eins gnóllradi hjarta Odysseifs innanbrjóstis af gremju yfir þessu hinu illa athæfi. Hann sló þá á brjóst sér, og hughreifi sitt hjarta: vertu þolinmódt, hjarta mitt, þú hefir eitt sinn fyrir þolad enn frekari skapraun, en þessa, þann dag er hinn óhemjulegi Rýflópur át fyrir mér mína vöfku félaga; samt þreydir þú, þar til eg með ráðkænsku minni kom þér út úr hellinum, jafnvel þó þér þækti ósýnt, hvört þú mundir fá lífi haldid. Með þessum ordum ávarpaði hann hjartad í brjósti sér, og héldt hjarta hans sér þá stödugt í sfordum með miklu þolgædi, en sjálfur velti hann á ýmsar hlidar, líft og þá madur steikir blóðmorsidur yfir eldi brennanda, og snýr því á ýmsar hlidar, og lángrar mjög eptir, að það stikui sem fyrft. Eins

veltist hann á húsar hlíðar, þá hann var að hugsa um, hvörfu hann mætti leggja hendur á þá ósvífni bidla, þar sem hann var einn, en þeir margir. Þá kom Atena til hans í konulíki, stígin af hinni ofan; hún gekk að höfðalagi hans, og taladi til hans þessum orðum: Hví heldur þú svo vöku fyrir þér, þú ógæfusamasti allra manna? Hér er heimili þitt, hér er kona þín í höllinni, og hér áttu þann son, er margur maður mundi óska sér að eiga slíkan. Hinn ráðagóði Odysseifur svaradi henni og sagði: Allt er þetta satt að vísu, gytja, sem nú segir þú. En eitt er það, sem mér er hugstædt, sem er það, hvörfu eg fái lagt hendur á þá hina ósvífni bidla, þar sem eg þó er einn míns líds, en þeir ávallt fjölmennir innan hallar. Enn er og annað, sem eg er enn meir hugsandi um; það er það, hvort eg skal hælís leita, ef eg sæ banad þeim með fulltingi Seifs og tilbeina þínum. Vil eg bidja þig að hugleida þetta. Hin bláeyga gyðja Atena svaradi honum og sagði: Heyr þú, ofurhuginn þinn! sérhvörvur maður leitar trausts hjá vin sínum, þó minna náttar sé en eg, og þótt hann sé dauðlegur maður og ekki jafnt við ráðkænsku brugðinn. Eg þar á móti er gyðja, og hefi ávallt varðveitt þig í öllum þínum þrautum. Það skal eg segja þér skýlaust, að þó að 50 flokkar mælandi manna umkringdi okkur bæði og vildi drepa okkur í orustu, þá skýldir þú þó fá tekið naut þeirra og sauðfénað að herfángi, og hafst á burt með þér. Sigrí nú svefn þig! Það er mikil raun, að hafa andvokur alla nóttina í gegnum; en bráðum muntu leysast úr vandræðum þínum. Ald því mæltu lét hún svefn síga á augnarbrát hans, en sú ágætta gyðja fór aptur til Olymps, þegar er svefninn tók til að renna í brjóst honum, já

svefn, sem eyðir áhyggjum hugarins og gjörir líðu manns
 lé magna. Þá vaknadi hans tryggva kona, settist upp í
 hinni mjúku sæng, og grét. En er hún hafði svalað
 hjarta sínu á grátinum, bad hún ágæta kona fyrst til Ar-
 temífar: Artemis, þú hin virdulega gyðja, dóttir
 Seifs! Eg vildi óska, að þú hleyptir nú þegar öru í
 brjóst mér, og tækir mig af lífi samstundis! eda þá, að
 stormbilur hrifi mig í loft upp, og feykti mér um dymma
 vegu, og fleygði mér út í forvada hins fringrennanda
 Jardarstraums, eins og vindbiljirnir gerdu, þegar þeir
 sviptu burt Pandarus: dætrum. Gudinnir höfðu af
 lífi tekid foreldra þeirra, svo þær voru einar eftir heima
 munadarlausar; en hin ágæta gyðja Afrodíta sæddi þær
 á osti, sætu humáangi og ljúffengu víni: Særa veitti þeim
 vænleik og vitsmuni um fram allar konur adrar, hin
 hreinlifa Artemis gaf þeim háfan vort, en Atena
 kendi þeim að vinna ágætur hannyrdir. Eitt sinn var
 hin ágæta gyðja Afrodíta gengin upp til hins háfa
 Olymps til hins þrumuglada Seifs, ætladi hún að bjóða
 hann að veita þeim systurum fagnadarsæla giptingu, því
 hann veit allt hvað dæðlegum mönnum er ætlað, bæði
 meðlæti og mótlæti; en á meðan hrifu Svíptinornirnar
 meynarnar í burtu, og vístudu þær hjá einum hræðilegu
 Hefndarnornum. Eins vildi eg óska, að gudinnir, sem á
 Olympi búa, léti mig hverfa í burtu skyndilega, eda
 að hin fagurlofkada Artemis banadi mér með örvum sínu
 um, svo eg kæmist nidur í þá óttalegu jörd með Odys-
 eif í huga mínum, og svo eingum manni, sem minni
 væri fyrir sér en hann, yrði unadsbót að ráðahag við
 mig. Þó madur gráti um daga, og sé mjög harmsfullur
 í hjarta. Þá gétur samt mótlæt看id orðid bærillegt, ef
 manni verður svefusamt á nóttum; því þegar svefninn

nær að breiða sig yfir brárnar, þá lætur hann mannum öllu gleyma, bæði hins góða, og eins því sem misjafnt er. En um mig er mjög öðru máli að gegna, þar sem einhverr gud sendir mér í svefni óttalega drauma, og nú í nótt var hann í rúminu hjá mér, í líki mannsins míns, og eins og hann var í hátt, þegar hann fór í leið; ángurinn, og varð hjarta mitt segid í svefninum, því eg hugsadi, að þetta bæri ekki fyrir mig í draumi, heldur í vöfu. Evo mælti hún, og brátt þar eptir tók til að lýsa af degi. Hinn ágæti Odysseifur heyrði kveinskafti hennar, varð hann þá mjög áhyggjufullur, því honum virðtist í huganum, sem kona sín bæri þegar kensl á sig, og stæði við höfðalag sitt. Hann vöðladi saman yfirhöfnum og gærufkinnum, sem hann lá á, og lagði þau á stól í húsinu, en bar nautshúðina út, og lét hana þar. Síðan fórnaði hann upp höndum, og bad til Seifs: Fadir Seifur, fyrst þér gudinn hefið miskunnsamlega leidd mig yfir láð og lög heim í land mitt, eptir að þér hefið látid mig sæta stórum hrakningum, þá bið eg, að einhverr þeirra manna, sem hér eru inni vakandi, mæli mér einhverja ordheill, og Seifur láti einhvern fyrirboda birtast mér úti. Þannig badst hann fyrir, en hinn ráðvísí Seifur heyrði bæn hans, og lét á samri stundu þrumu koma af hinum hjarta Olympi hátt ofan frá skýnum; varð hinn ágæti Odysseifur seginn þeirri jartheifn. Þá varð komu nokkurri ordheill á munni; hún var að mala í næsta húsi, þar sem stódu kvarnir þær, er hann átti, Þjóðhöfðinginn. A þeim kvörnum mólu 12 konur byggkorn og hveitikorn til mannsæðis; höfdu hinar konurnar þá malad sitt hveiti, en ein kona hafði enn ekki lokid við sitt verk, því hún var frapta; minni en hinar. Hún lét nú standa kvernina, og mælti

Það ord, er konungurinn tók mark á: Þadur Seifur, sagði hún, þú sem rædur yfir mönnum og gudum, mikla þrumu hefir þú sendt af hinum styrnda himni, og sér þó hvörgi ský á lopti; ætlar þú víst að gefa einhverjum manni viðbendingu með þessari jartekni. Veit einnig mér vesælli, það sem eg nú mælist til. Eg óska, að bidlarnir matist þenna dag í síðasta sinni í húsum Odysseifs; þeir hafa gert kné mín máttvana með óþolandi erfíði, að mala fyrir þá byggid. Eg vildi, að þetta væri í síðasta sinn, sem þeir sátu að veizlu. Svo mælti hún, en hinn ágæti Odysseifur varð gladdur við þessa ordheill, og við þá þrumu, sem frá Seifi kom; því nú vonaði hann að geta hefnt sín á ójafnarmönnum.

Nú söfnudust ambáttirnar í þeim fægri húsum Odysseifs, og sveiftu glæðilegan eld á eldstónni. Þá reis og Telemachus úr rekkju, hinn godumlíki maður, og fór í klæði sín, hann lagði biturlegt sverd um herdar sér, og batt fagra ilfó undir fætur sér, tók síðan í hönd sér sterkt spjót með hvössum eiroddi, gekk inn yfir þröskuldinn, nam þar stadar, og sagði við Þoryklei: Fóstur góð, hafid þú veitt gestinum sæmilegt hvílu-rúm, og gefid honum mat? eda liggur hann einhverstadar, um hirdingarlaus? Því þó móðir mín sé vitur kona, þá verda henni þó stundum svo mislagðar hendur, að hún hefir þann í hávegum, sem ekkert er að manni, en vísar aptur vænum manni burt, án þess að sjna honum nokkurn sóma. Hin vitra Þoryklea svaradi honum: Ekki þarftu, barn mitt, að áfella móður þína, saklaus er hún af þessu. Því hann sat, og drakk vínid, eins lengi og hann vildi; hún bauð honum líka meir að borða, en hann kvadst vera mettur. En þegar hann vildi ganga

til hvílu og fara að sofa, þá bauð hún ambáttunum að búa upp rúm handa honum; en hann, eins og einhver mestri raunamaður og andmuleysingi, kvadst ekki vilja sofa í rúmi með sængurflæðum í, heldur svaf hann úti í forstofunni á óeltri nautshúð og sandagærum, en við breiddum yfirhöfn yfir hann. Evo mælti hún, en Telemachus gekk út úr höllinni, og hafði spjót sitt í hendi sér, og fylgdu honum föt fráir hundar; hann gekk út á torg til hinna hardbrynjuðu Akka. En hin ágæta kona Euryklea, dóttir Ops Pisenorssonar, kalladi til ambáttanna: Komid nú skjótt! stöfkvi sumar vatni á gólfid, sópi höllina og breiði purpuradúfa á hina fallegu hástóla, og verid nú skjótar! Adrar strjáki bordin með njardarvottum alla vega í fring, og geri hrein skapkerin og hina sögru tvíhvolfudu bikara. Enn adrar skulu fara til lindarinnar eptir vatni, og koma skjótt með það. Því ekki mun á laungu líða, áður bidlarnir koma til hallarinnar; munu þeir koma mjög árla í dag, því í dag er almenn hátid haldin. Evo mælti hún, en þær hlýddu henni, og gerdu sem hún bauð: fóru 20 þerur til hinnar tæru vatnslindar, en hinar sunnudust það sem gera þurfti inni í herbergjunum, og fórst þeim það kunnátrulega. Því næst komu inn Þjónustusveinar Akka, og klufu eldividinn, var það auðséð, að þeir voru því verki vanir. Þá komu ambáttirnar frá vatnshólinu; og brátt á eptir þeim kom svínahirdirinn, hann hafði með að fara þrjú alivín, sem best voru af öllum svínunum, lét hann þau inn í falleg gerdi, þar sem þau gátu fengið sér fódur, gekk síðan til Odysseifs, og talaði blidlega til hans þessum ordum: Sjna Akkar þér nockud meiri sóma, gestur, en áður, eða óvirða þeir þig í höllinni enn sem fyrr? Hinn ráðagóði Odysseifur

svaradi honum og sagdi: Eg vildi ófla, Eomeus, að gúðirnir hefðu þeirrar svívirðingar, sem þessir ofskopamenn hafa í frammi með svo mikilli frekju í annars manns húsi; er nú svo komid, að þeir svífast einfis. Þannig töludust þeir við um þetta.

Þá bar að geitahirdirinn Melantius, hann hafði með sér geitur þær, sem feitastar voru í öllum geithjörðum; unnum, áttu þær að vera til bordhalds handa bidlunum; með honum fylgdust tveir smalamenn. Hann batt geiturnar í þeim ómánda stólpagangi, síðan taladi hann þessum smánavordum til Odysseifs: ætlarðu enn þá, gestur, að vera að bjóða þér matar hjá mörnum hér í helli inni, svo einginn hafi frið fyrir þér? ætlarðu ekki að snáfa á dyr? Eg sé það, að við stíljum ekki til fulls hédan af, fyrr enn við reynum með okkur. Það er ekki eins og við séum þeir einu af Atkeum, sem höldum veizlur. Svo mælti hann, en hinn ráðagóði Odysseifur, svaradi honum aungvu, hann stók höfundid, en mælti ekki, því hann hugsadi honum illt niðri. Næst eptir þá kom þridji hirdirinn, það var hinn fyrirmanalegi Siletius, hann færði bidlunum gelða kú og feltar geitur: höfðu ferjumenn flutt þá yfir sundid, þeir ed vanir eru að veita flutning hvörjum manni, sem til þeirra kemur. Hann batt féð trúlega í þeim ómánda stólpagangi, gekk svo til svínahirdisins, og spurdi hann: Svínahirðir, hvör er þessi ókunni madur, sem hér er nýkominn í hús vort? hvorra manna segist hann vera? hvar er ætterni hans og fædurland? Hinn ógæfufami madur! sannarlega er hann því líkur á vort, sem hann væri einhvörv konungur. Von er, þó gúðirnir láti viðforula ferdumenn rata í hímisleg bágindi, þegar þeir

einnig úchluta konungmönnum sinn mótlætis skamt. Ad því mæltu gekk hann til Odysseifs, rétti honum hönd sína, taladi til hans stjótum ordum og sagði: Sæll vertu, gestur góður! eg óska, að þú hljóttir hamíngju síðar meir, þó þú eigir nú við bágan kost að búa. Fadir Seifur, einginn gudanna er jafnmeinsamlegur, sem þú! Þú hlífist eigi við að steypa þeim mönnum, sem þú hefir sjálfur alid, í volædi og hörmu; leg bágindi. Eg svitnadi, þegar eg sá þig, og mér vöknadi um augu, því þá datt mér Odysseifur í hug. Eg býst við því, að hann ráfi nú einn manna á meðal, í lífum tötum og þú, ef hann annars er enn á lífi, og sér ljós sólarinnar. En sé hann dáinn og kominn til Hadesar heimkynna, þá hefir hinn ágæti Odysseifur illu heilli sett mig, meðan eg enn var úngur sveinn, yfir nautahjardir sínar í landi Kefallena. Þær eru nú ódum að fjölga, svo furdu gegnir, og varla trúi eg, að kyn hinna ennisbreidu nauta ærlíft svo drjúgum hjá nokkurum manni út í frá. En nú eru aðrir menn, sem bjóða mér að flytja til sín nautin til borbhalds handa sjálfum þeim: steyta þessir menn því ekki, þó sonur hans sé innan hallar, og óttast heldur ekki hegningu gudanna, því nú er svo komid, að þeir ætla sér að skipta milli sín eignum konungsins, þar eð hann hefir svo lengi á burtu verið. Nú er eitt, sem hugur minn er að velta fyrir sér innanbrjósts á margar lundir: mér þykir að sonnu illt, meðan sonur hans lifir, að leggja af stad með nautin, og fara í annað bygðarlag til útlendra manna; aptur finnst mér hitt enn verra, að vera hér fyrir og sitja yfir annara manna nautum við slíkar raunir. Og fyrir laungu vært eg úr landi farium og keminn til einhvers annars völdugs

konungs. Þar ed eg get ekki unad lengur vid svobúid, ef eg væri ekki enn þá ad vona eptir, ad minn ógæfu- sami húsbóndi kummi ad koma einhverfadar ad, og stökkva burtu bidlunum úr höllinni. Þinn ráðagóði Odysseifur svaradi honum og sagði: svo lízt mér á þig, nautahirdir, sem þú munir hværki vera vondur madur, né ógreindur: sé eg sjálfur, ad þú munir hafa vitsmuni ad geyma. Þar fyrir vil eg seija þér nokkud, og leggja þar vid dýran eid: Viti þad Seifur, aðstur guda, viti þad gestabord og eldstalli hins ágæta Odysseifs, sem eg nú er til kominn, ad Odysseifur mun vísulega heim koma, meðan þú ert hér, og muntu sjá mega med augum þínum sjálfs, ef þú vilt, hvorsu hann mun af lífi taka bidla þessa, sem hér eru nú húsráðendur. Nautahirdirinn svaradi honum: eg viidi óska, gestur, ad þetta rættist, sem þú segir; þá skyldir þú sjá, hvad eg má ætla mér, og hvada krapt eg hefi í kvglum. A sama hátt bad Rómeus til allra gudanna, ad hinum sjölvitra Odysseifi mætti audnast ad koma heim aptur til húss síns. Þannig ræddust þeir vid um þetta.

Bidlarnir höfdu nú þad ráð med höndum, ad veita Telemakki danda og fjörtjón; en þá flaug spáfugl nokkurr til vinstri handar þeim, þad var há: fleyg örn, og hélt á skjálfandi dúfu í klónum. Þá tók Amfinomus svo til orða og mælti: Ekki munum vér, vinir, fá þessari ætlun fram komid, ad fyrir: koma Telemakki; komid, látum ós ganga til borda! Sve mælti Amfinomus, og féllust þeir á þad, sem hann sagði: gengu þeir þá inn í höll hins ágæta Odysseifs, og lögdu yfirhafnir sínar á legubekkina og

hástölanu, tóku síðan til að slátra stórum sandum og feitum geitum, þeir slátrudu og alivínum og einu lítvöldu nauti af hjörðinni. Þegar þeir höfdu steikt slátrid, skemtudu þeir það; sumir blöndudu vín í skaptkerinu, en svínahjörðirinn bar bikarana í kring; hinn fyrirmannlegi Siletius bar braud til þeirra í fallegum korfum, en Melantius skenkti vínid; tóku þeir nú til þess tilreidda matar, er á bord var borinn. Telemakus gerdi það af kænfsu sinni, að hann valdi Odysseifi sæti inni í hinn gólfostu stofu við steinþrossuldinn, og setti þar handa honum stól heldur lélegan, og létid bord þar hjá, lagdi svo fyrir hann nokkura bita af slátri, skenkti vín á gullbikar, og taladi til hans þessum ordum: Hér skaltu nú sitja, og drekka vín, eins og aðrir menn; en eg skal afstýra því, að nokkurr bidlanna móðgi þig í ordum eða leggi til þín; því þetta hús er eingin almanna stofa, heldur hús Odysseifs, sem hann eignadist sjálfur mér til handa. En þér, bidlar, heptid nú skap yðar, að þér eigi hafid í frammi nein smánaryrði eða ofríki, svo að ekki risi upp neinar þrætur eða deilur. Svo mælti hann, en þeir bitu allir á varirnar, og furdudu sig á, að Telemakus skyldi vera svo djarsmæltur. Þá sagdi Antínóus Eopíteusson til þeirra: Þolum Telemakusi. Afþear, þó hann gerist heldur hardur í ordum, þar sem hann heitist mjög svo við oss, fyrst Seifur Kronusson lofadi oss ekki hitt; annars mundum vér fyrir laungu vera blínir að þagga nidri honum, þó hann sé sforinordur, þegar hann er að tala. Svo mælti Antínóus, en Telemakus hirti ekki um, hvað hann sagdi. Kallararnir fóru nú um borgina með þá hundrads sórn, er gudunum var helgud; og hinir hárþrúdu

Atkæar söfnubust saman hjá hinum fluggafulla lundi, er helgadur var hinum lángsteita Appelloni. Nú sem bidlarnir höfdu steiðt hriggjarstyffin og tekið þau af teinsunum, skómtudu þeir kjórid, og settust að dýrdlegri veizlu. Frammiflodumennirnir lagdu fyrir Odysseif deildan verð, jafnmikinn og þeir sjálfir fengu, því svo hafði Telemakkus boðið, sá ástæri sonur hins ágæta Odysseifs. Atena lét hina vöfku bidla enn ekki með öllu hætta móðgandi smánarordum við Odysseif Lartesson, til þess honum skyldi verða enn sárara í skapi. Meðal bidlanna var maður nokkurr, ofstopi í skapi, hann hét Ktesippus, og átti heima í Sámsey. Hann var vellaudgur af fé, og gerðist því til að bidla til konu Odysseifs, þess er lengi hafði á burtu verið. Hann kvad nú svo að orði við hina yfirgángssömu bidla: Hlýðið til, þér hinir vöfku bidlar, meðan eg tala fáein orð; gestur þessi hefir nú fengið sinn skamt, jafnt við aðra, eins og vera ber: Því það er ekki samilegt, og ekki heldur réttvíst, að setja hjá gesti Telemakkusar, sem koma kunnur í þessa höll. Gott og vel! eg skal gefa honum gestgjöf, sem hann getur optur gefið í þóknun, annadhvört badkonunni, eða þá einhverjum þræli þeim, sem hér er í höll hins ágæta Odysseifs. Þá hann hafði sagt þetta, tók hann nautsfót, sem lá í korfunni, og kastadi af asli. Odysseifur vék höfði sínu lítið eitt til hliðar, glotti við tönnu og hló kaldahlátri í hermdarhug, en nautsfóturinn, sem Ktesippus fleygdi, lendti í veggnum. Telemakkus átalði þá Ktesippus, og mælti: Sannarlega var það heppni fyrir þig, Ktesippus, að þú mistir gestsins, þar hann fordædi sér sjálfur við skotinu, því annars skyldi eg hafa lagt þig í gegn með mínu oddhvasa

spjóti, og þá hefði faðir þinn getað haldið hér erfi þitt í stad brúðkaups. Það er því bön mín, að einginn yðar bryddi á ósjfnudi hér á heimili mínu; því nú hefi eg fengið skynbragd og vit á því, sem er gott og illt, þar sem eg fyrst meir var sem barn. Samt sem áður horfi eg með þolinmæði uppá það, sem hér fram fer, að sandunum er slátrad, vínid drukkid, og matnum eydt: því einginn má við margnum. Gjórid nú svo vel, og hafid ekki lengur í frammi nein vondskuverf í óvinsamlegum hug. En sé það ætlan yðar nú, að bana mér með vopnum, þá er eg sáttur með, að þér gerduð það; því mér þykir miklu betra, að liggja dauður, en að horfa alltaf uppá þann ósóma, að gestir séu hraðir og hrjádir, og ambáttir smánarlega dregnar um hin fallegu herbergi. Svo mælti hann, en þeir urdu allir orðlausir, og þögðu. Um síðir tók Agelás Damastors-son svo til máls: Enginn má reidast sannmælunum, góðir menn, eða svara þeim illu. Látid nú af að hrekja gest þenna, eða nokkurn af þrælum þeim, sem eru á heimili hins ágæta Odysseifs. En eitt vinsamlegt ráð vil eg gefa Telemakkusi og móðir hans, ef þeim líkar báðum svo að hafa. Medan þið hysduð nokkura von um, að hinn ráðsvinni Odysseifur mundi aptur heima koma, þá var ykkur ekki láanda, þó þið biduð hans, og hélduð bidlunum hér í hällinni; því það hefði verið snjallræði, ef líkindi væru á, að Odysseifi yrði heimkomu auðid, og hann mundi aptur hingat koma til hallarinnar. En nú er sáru máli að gegna, þar sem

Það er augljóst, að honum verður aldrei framár heimfögnuð. Þar þú því, og sezt á tal við móður þína, og seg þu henni, að hún skuli giptast þeim, sem gæf-gastur er, og flestar gjafir lætur af hendi rakna við hana, svo þú sjálfur megir hafa þann fögnuð, að setjast að allri föðuð-urleifð þinni, og búa að þínu sjálfur, en hún taki við búræðum á annars manns heimili. Þinn greindi Telemættus svaradi honum og sagði: Nei, Agelás, eg hefi aldrei hamlad giptingu móður minnar, það sver eg við Seif og við allar raunir föður míns, sem nú er líklega annaðhvört dáinn, eða á hrafningi langt í burt frá Itókri. Eg hefi miklu fremur ráðið henni að giptast þeim manni, sem henni væri að skapi, og þar á ofan hefi eg gefið henni stórgjafir til þess. En það get eg ekki fengið af mér, að vera svo ráðfætur, að vísa henni burt af heimilinu; Gud forði mér frá því! Eyo mælti Telemættus, en Pallas Atena gerði bidlunum óstjórnlegan hlátur, og truflaði hyggju þeirra: tóku þeir nú til að hlæa einhverneginn annarslega, þeim sýndist ketid, sem þeir átu, vera alblóðugt, augu þeirra fylltust tárur, og huga þeirra tók að óa fyrir einhversri hrellingu. Þá tók hinn godumlíki Teo-Flýmenus svo til orða. Besælir menn, hvada óham-tingja er það, sem að yður gengur? Hæfud og ásjánir yðar og kúé eru myrkri hulin; harmakvein rísa upp, og kinnur yðar vökna af tárur; veggirnir og þær sögru veggjahvylstir eru blóði-drifnar; forstofan og forgarðurinn úr og grúur af vofum, sem fara vilja niður í

dimmuna í Myrkheimi; sólin er af himni horfin, og hræðilegt myrkur á döttid. Eyo mælti hann, en þeir hlóu dátt að honum. Þá tók Þorýmákkus Polybusson svo til orða: Þessi gestur, sem hínagad er ný kominn frá útlöndum, er ekki með öllu ráði. Það er því best, sveinar, að þér færið hann út úr höllinni, svo hann komist fram á torgid, fyrst honum þykir vera fluggshnt hér inni. Hinn godumlíki Teóklýmenus svaradi honum: Eingin þægd er mér í, Þorýmákkus, að þú látir fylgja mér; eg hefi enn augu mín og eyru og báða fætur mína, og enn er vit mitt óbrjálad. Með þessu átila eg að bera mig að komast út, því eg sé, að nú fer í hönd sá óhamíngju dagur, sem einginn mun fá umflíid eða undanstýrt af yður bidlumum, sem hafid fretjufullt ofríki í frammi við adra menn í höll hins ágæta Odysseifs. Að því mæltu gekk hann út úr þeim sagursettu herbergjum, og fór heim til Píreusar, sem tók á móti honum fúslega. Bidlarnir litu nú hvórr upp á annan, og reyndu til að erta skap Telemákkusar, með því að spottast að gestum hans; og þá sagdi einhvórr af þeim ofarhugudu úngmennum: Einginn maður er ógestsælli en þú, Telemákkus, þar sem þú hefir dregid að þér slíkan flokkumann, sem sultir út braud og vín, kann ekkert verk að vinna, er linur og harkulaus, og ekki nema eintóm býrði fyrir jörðina; og eins var hinn karlinn, þessi sem uppstóð til að spá fyrir ofi. En viljir þú mínum ráðum fram fara, sem þér mun ráðlegast vera, þá munum vér fljóta gestunum í

róðrar ferju, og flytja þá á land í Sikiley, getur þú fengið þar fullt verð fyrir þá. Evo mæltu bidlarnir, en Telemakkus hirðti eigi um, hvað þeir sögdu; hann taladi ekki orð, en hafði augun á fædur sínum, og beid ávallt þeirrar siundar, að hann mætti leggja hendur á þá ósvífnu bidla. Hin vitra Penelopa Þarínusdóttir hafði sett sinn fagra stól andspænis á móti stofudyrnum, og heyrði því, hvað hværr þeirra taladi þar inni. Bidlarnir sátu nú að vísu hlæandi að dagverdinum, því veizlan var hin besta og dýrlegasta, er mjög mörqu hafði slátræð verið: en kvöldverdur getur einginn hvum: leidari verið, en sá kvöldverdur, er gyðjan og hinn hrausti kappi ætludu bráðum að halda bidlunum, því þeir höfdu fyrri haft ójafnuðinn í frammi.

Leidréttingar.

Þrettánda bók, bls. 9. l. 3, bjuggu l. bjuggu; l. 6, útan l. utan; 11. l. 17, stöðum l. stöðvum; 14. l. 25, fé l. fé. Sjórtánda bók, bls. 19. l. 19, hasdi l. hasdi; 23. l. 19, uppi sæmd l. uppi sæmd; 33. l. 14, svína-
hyrdir l. svínahyrdir; l. 18, Trónus l. Tronus; 34. l. 5, blóðid l. blótid; l. 6, svínø l. svíns; l. 13, eldinn l. eldinn; 36. l. 7, þér l. sér; 38. l. 2, nordanattinni l. nordanáttinni. Fimmtánda bók, bls. 40. l. 13, bófa-
sterku l. hófasterku; 42. l. 16, hér l. þér; 43. l. 24, minn l. minn; 44. l. 12, Penelopa l. Selena; 45. l. 25, mun l. mun; 46. l. 17, Sýlaakufs l. Sýlakufs; 48. l. 21, velsléttu l. velsléttu; 50. l. 14, sæ l. sæ; 51. l. 16, Es l. En; 53. l. 15, dóttur l. dóttir; 55. l. 2, flskum l. flskum. Sextánda bók, bls. 60. l. 29, gjafir l. gjafir; 61. l. 25, beri l. bæri; 62. l. 22, bíða l. að bíða; 63. l. 10, sódut l. sódur; 64. l. 2, fyrir l. fyrir; l. 27, tárin l. tárin; 65, l. 8, fjarfalega l. fjarfalega; 71. l. 32, ord l. ord; 73. l. 6, bláeyga l. bláeyga; l. 32, hvar l. hvar.

Ad aflokinni Embættis = gjörd í kirkjunni, þann 2. Febrúarii 1840, verður af Skólanum Hátið haldin í minningu Fæðingar = dags vors allra náðugasta Konungs Fríðriks Sjötta; viðjum vér því, með þessu Bods = riti, audmjúflega og ástfámlega Skólans Forstjóra, og aðra Skóla = vini og velunnara, að þeir vilji ásamt með oss þessa Hátið halda, G u d i og Konúnginum til verdugs losis og heidurs.

Bessastöðum þann 1. Jan. 1840.